

Prezident İlham Əliyev Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsinin açılış mərasimində iştirak edib

◆ Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə işgüzar səfəri

Yanvarın 14-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin paytaxtında Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsinin rəsmi açılışı və Zayed Dayanıqlılıq Mükafatının təqdimat mərasimi keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

→ 2

16 min 124 namizəd, 23 siyasi partiya, 69 minə yaxın müşahidəçi

Qarşıdan gələn 6-cı bələdiyyə seçkiləri Azərbaycanın demokratik inkişafının növbəti təcəssümü olacaq

Respublikamızda ilk dəfə 1999-cu il dekabr ayında keçirilmiş seçkilər ölkəmizin həyatında çox mühüm hadisə olmaqla, demokratik dövlət quruculuğunda mühüm rol oynamışdır. Sonuncu dəfə bələdiyyə seçkiləri 5 il əvvəl - 2019-cu il dekabrın 23-də keçirilib. O zaman 1606 bələdiyyəyə seçkilər keçirilmişdi.

Son illərdə respublikamızda aparılmış genişmiqyaslı islahatlar, dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi sahəsində və ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafında əldə edilmiş nailiyyətlər, əhalinin yaşayış səviyyəsinin yüksəldilməsi yerli özünüidarəetmə orqanları olan bələdiyyələrin də fəaliyyətinin müasir səviyyədə qurulmasını zəruri edib. Bu məqsədlə bələdiyyələrin yerləşdiyi yaşayış məntəqələrinin sosial-iqtisadi vəziyyəti və digər yerli xüsusiyyətləri əsas

götürülərək cari ildə bələdiyyələrin birləşməsi həyata keçirilib. Xarici təcrübə də onu göstərir ki, bələdiyyələrin fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması, iqtisadi və maliyyə potensialının gücləndirilməsi yollarından biri də onların birləşməsidir. Bunun da nəticəsində bələdiyyələrin ümumi sayı azaldılaraq 685-ə çatdırılıb. Bu birləşmə prosesi yerli özünüidarəetmə orqanları üçün yeni üfüqlər və imkanlar açıb, bələdiyyələr böyüyür və güclənir.

Qarşıdan gələn bələdiyyə seçkiləri 118 seçki dairəsi üzrə 685 bələdiyyəyə keçiriləcək. Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov bildirib ki, 7 dairə tam olaraq məcburi köçkünlərdən ibarətdir. Onlar da daimi yaşayış məntəqələrinə qayıtmadıqları üçün orada bələdiyyə seçkiləri keçirilmir.

→ 6

Azərbaycanın yeganə istəyi, məramı sülhdür

Azərbaycan ərazilərinin bir hissəsində özlərinə Ermənistan adlı dövlət yaratdıqdan sonra da ermənilər işğalçılıq planlarından əl çəkməyiblər. XX əsrin sonlarında erməni quldurlarının Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə yaratdıqları münaqişələr, qırğınlar da bu planın hissəsi idi. Ermənistanın işğalçılıq siyasəti nəticəsində Azərbaycan xalqı 1990-cı illərdə ağır faciələrə üzləndi, soyqırımına məruz qaldı. O illərdə Ermənistan Azərbaycanın ərazisinin iyirmi faizini zəbt etdi, işğalçılar bir milyon soydaşımızı evindən, yurdundan qovdu. Otuz il işğal altında saxladığı Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərimizdə erməni vandalları daşı daş üstə qoymadılar.

Ancaq Azərbaycan dövləti, xalqı bir daha torpaqlarını güzəştə getmək niyyətində deyildi. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev dəfələrlə bəyan etmişdi ki, biz Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövləti yaradılmasına imkan verməyəcəyik.

Azərbaycan öz torpaqlarını sülh yolu ilə almaq niyyətində idi. Bunu dövlətimizin siyasəti, xalqımızın məramı təsdiq edirdi. Azərbaycanın sülh məramı işğalçı Ermənistan və onun havadarlarının məkrli sayəsində gerçəkləşmədi. Prezident İlham Əliyevin yanvarın 7-də yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibəsində diqqətə çatdırdığı kimi, Ermənistan Azərbaycan ərazilərinin bir santimetrini belə azad etmək istəmirdi: "Onlar hesab edirdilər ki, bir müttəfiqdən milyardlarla dollarlıq pulsuz silah, digər ikisindən isə siyasi və mədəni dəstək aldıklarına görə özlərini rahat hiss edirlər.

→ 8

Orta dəhliz ortaq maraqlar marşrutudur

Orta dəhliz dünya ticarəti üçün önəmli, həm də önəmli global marşrutlarla müqayisədə yenidir. O üzündən bu dəhlizin üzərində yerləşən Azərbaycan istər-istəməz dünya güclərinin rəqabət meydanına çevrilib. Zəngəzur dəhlizinin açılmaması, Ermənistanın müxtəlif bəhanələrlə sülh müqaviləsini imzalamaqdan yayınması da bununla bağlıdır. N.Paşinyan tərəfindən irəli sürülmə "sülh kəşməsi" onun beyninin məhsulu deyil, Orta dəhlizin açılmasını istəməyən İran və Hindistan tərəfindən ona dikte edilir.

Hindistanın məqsədi özünün qonşusu və ən böyük ticarət rəqibi olan Çin "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin əsas həlqəsi olan Orta dəhlizin fəaliyyətinə mane olmaqdır. İranın da bu məsələdə həm iqtisadi, həm də siyasi marağı var. Belə ki, cənub qonşumuz Orta dəhlizin yüklərinin "Araz" dəhlizi üzərindən daşınmasına çalışır. Bu, İrana iki mühüm imkan yaradır. Birincisi, global ticarət marşrutuna nəzarət etmək

iqtisadi dividendlər qazanmaq, ikincisi, türk dünyasının iqtisadi və siyasi əlaqələrinə imkan daxilində mane olmaq. Bu səbəbdən hər vasitə ilə Zəngəzur dəhlizinin açılmasına mane olmağa çalışır. Ancaq Azərbaycan dövləti bu işdə qərarlıdır. Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibəsində bir daha qəti şəkildə bildirdi ki, bu dəhliz açılacaq.

Orta dəhlizin fəaliyyətinin genişlənməsinə dünyanın iki böyük dövləti olan Çin və Rusiya marağ göstərir. Onlar bu marşrutun daha səmərəli fəaliyyəti üçün dəstək verirlər.

→ 10

Publisistik düşüncələr

"Bu ərazilərə sanki atom bombası atılıb"

Meşələr Tanrının insanlara bəxş etdiyi nadir nemətlərdəndir. Meşələr planetimizin yaşıl ciyəridir. Meşələr sərvətdir, var-dövlətdir, gözəllikdir. Meşələr həm də dünyamızın iqlim tənzimləyicisidir. Dünyanın harasındasa meşələrin yaranmasına yüz illər, neçə-neçə əsrlər sərf olunur. Meşə itkisi tək bir dövlətin deyil, bütün planetin itkisi sayılır. Meşələr həm də heyvanlar aləminin qoruyucusu, etibarlı yaşayış məskənidir.

Təbiətə tarazlıq gətirən vəhşi heyvanlar, quşlar burada yaşayır, özlərinə yuva qurub, yem tapırlar. Milyonlarla hektar əraziləri əhatə edən ucsuz-bucaqsız meşələrin doxsan doqquz faizinə insan ayağı dəymir. Amma insanlar imkan tapan kimi meşələrə yaxın ərazilərdə, lap meşənin içərisində özlərinə yurd salırlar. Meşə yaxınlığında və meşə içərisində olan yaşayış məntəqələrinin gözəllik və təmiz hava baxımından tayı-bərabəri olmur. Meşənin iki böyük düşməni var: Vəhşi xislətli tamahkar insan və yanğın!

ABŞ-nin Kaliforniya ştatında güclü meşə yanğınlarının törətdiyi nəticələrdən danışıq şerif maraqlı bir ifadə söylədi: "Bu ərazilərə sanki atom bombası atılıb". Bu söz qulağıma bir qədər yaxın və "doğma" gəldi. Vətənim Ağdamı xatırlatdı! Erməni işğalından azad edilmiş Ağdam! Bir salamat evi, binası, tikilisi, bağ-bağatı qalmayan Ağdam! Xarici qonaqların, bu vandallıqdan və vəhşilikdən sarsılaraq təəccüb və təəssüflə "Qafqazın Xirosiması" adlandırdıqları Ağdam!

Biz, məcburi köçkünlər bir günün içində hər şeylərini itirən kaliforniyalıları daha yaxşı başa düşürük! Başımıza gətirilənlər, yaşadığımız tənqis hisslərdir! Yəqin ki, yaşadığımız yer atom bombası atılıbmış kimi düzənlər belə dəhşətli mənzərəni seyr edərek bizi də, həm də daha dərindən anlayacaqlar! Və günür keçdikcə, itkilərin təkəmə maddə deyil, mədəni tərəflərini də duyacaq, sarsıntı, şok keçirəcəklər.

→ 4

Bələdiyyə seçkilərində polis xidməti fəaliyyətinə həsr olunan regional seminar-müşavirələrə başlanılıb

Mərkəzi Seçki Komissiyasının Daxili İşlər Nazirliyi ilə birgə layihəsi çərçivəsində regional seminar-müşavirələrə start verilib və ilk tədbir Mərkəzi Seçki Komissiyası və Daxili İşlər Nazirliyi təmsilçilərinin iştirakı ilə yanvarın 14-də Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsində təşkil olunub. Polisin xidməti fəaliyyətinə həsr edilən sözügedən layihə bələdiyyə seçkiləri keçirilən seçki dairələri dairə seçki komissiyalarının sədrilərini və polis orqanlarının nümayəndələrini əhatə edir.

Seminar-müşavirələr zamanı Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvləri, Komissiya Katibliyinin əməkdaşları və Daxili İşlər Nazirliyinin aidiyyəti qurumlarının nümayəndələrinin təqdimatında bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq mərhələsi, seçkiqabağı təşviqat dövrü, o cümlədən səsvermə günü və ondan sonrakı proseslərdə polis əməkdaşlarının qanunvericiliklə müəyyənəndirilmiş rol və vəzifələrinə dair çıxışlar dinləniləcək, fikir mübadiləsi və müzakirələr aparılacaq.

→ 6

◆ Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin
Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə işgüzar səfəri

Prezident İlham Əliyev Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsinin açılış mərasimində iştirak edib

Əvvəli 1-ci səh.

Tədbirdə çıxış edən Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin sənaye və qabaqcıl texnologiyalar naziri Sultan Əhməd Əl-Cabir ölkəsinin dayanıqlılıq sahəsində həyata keçirdiyi siyasət və layihələr barədə məlumat verib, Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsinin mühüm beynəlxalq platforma kimi rolunun artdığını qeyd edib.

Sonra Zayed Dayanıqlılıq Mükafatının təqdimat mərasimi olub.

Daha sonra Zayed Dayanıqlılıq Mükafatının qalibləri ilə xatira fotosu çəkdirilib.

◆ ◆ ◆

Qeyd edək ki, 2008-ci ildə təsis olunan Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsi ötən illər ərzində dayanıqlı qlobal inkişaf baxımından önəmli müzakirələrin aparıldığı beynəlxalq platformaya çevrilib. Qlobal əməkdaşlıq və liderlik, iqtisadi inkişaf və texnologiya, eləcə də innovasiya prinsiplərini əsas istiqamətlər kimi müəyyənləşdirən Dayanıqlılıq Həftəsi dövlət və hökumət başçıları, siyasətçiləri, sənaye liderlərini, iş adamlarını və gəncləri bir araya gətirir. Budoəfəki Dayanıqlılıq Həftəsində 13 dövlət və hökumət başçısı, eləcə də 140-dan çox nazir və digər rəsmi şəxslər iştirak edir.

Azərbaycan Prezidentinin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə işgüzar səfəri başa çatıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə işgüzar səfəri yanvarın 14-də başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Əbu-Dabinin Zayed Beynəlxalq Aeroportunda dövlətimizin başçısının şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Prezident İlham Əliyevi rəsmi şəxslər yola saldılar.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə
Maldiv Respublikası Hökuməti
arasında diplomatik, xidməti və
rəsmi pasport sahiblərinin qarşılıqlı
viza tələbindən azad edilməsi haqqında
Saziş" in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

2024-cü il noyabrın 15-də Bakı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Maldiv Respublikası Hökuməti arasında diplomatik, xidməti və rəsmi pasport sahiblərinin qarşılıqlı viza tələbindən azad edilməsi haqqında Saziş" təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Hörmətli cənab Prezident!

"Azərbaycan Hava Yolları"na məxsus təyyarənin 38 nəfər hətətinə son qoyan faciəvi qəzası ilə bağlı xəbəri böyük kədər hissi ilə öyrəndim. Düşüncələrimiz bu faciəvi qəza qurbanlarının ailələri və yaxınları ilədir.

Sizə və Azərbaycan xalqına dərin hüznə başsağlığı verirəm. Cənab Prezident, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Aleksander Van der BELLEN,
Avstriya Respublikasının Federal Prezidenti

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

2024-cü il dekabrın 25-də "Azərbaycan Hava Yolları"na məxsus təyyarənin Qazaxıstanda faciəvi şəkildə qəzaya uğraması xəbəri məni və Kraliça Raca Zarit Sofiani dərinəndən kədərləndirdi.

Hələk olanların ailələrinə və bütün Azərbaycan xalqına dərin hüznə başsağlığı verirəm. Bu çətin zamanda düşüncələrimiz və dualarımız yaxınlarını itirmiş insanlardır. Eyni zamanda yaralananların tezliklə sağalmalarını arzu edirik.

Qoy Azərbaycan xalqının gücü və birliyi ona bu ağır-cəmi günlərdə kömək olsun!

Əlahəzrət Sultan İBRAHİM,
Malayziyanın Kralı

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri, cənab Prezident!

"Azərbaycan Hava Yolları"na məxsus təyyarənin Qazaxıstanın Aktau şəhəri yaxınlığında qəzaya uğraması barədə xəbəri dərin kədər hissi ilə qarşıladım.

Bu faciəvi qəza nəticəsində həyatını itirən bacı-qardaşlarımıza Allah-taaladan rəhmət diləyir, onların kədərli ailələrinə və qardaş Azərbaycan xalqına başsağlığı verirəm. Qəza nəticəsində yaralananların tezliklə şəfa tapmalarını arzulayıram.

Dost və qardaş Azərbaycanın kədərinə səmimi-qəlbəndən bölüşürük.

Fürsətdən istifadə edərək zati-alinizə ən xoş arzularımı çatdırır, cansağlığı və firavanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

Fuat OKTAY,
Türkiyə Böyük Millət Məclisinin
Xarici əlaqələr komitəsinin sədri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 14 may tarixli 147 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Xüsusi hərbi ixtisaslar üzrə vətəndaşların hazırlığını keçirən təhsil müəssisələrinin Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 6

Bakı şəhəri, 13 yanvar 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 14 may tarixli 147 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 5, maddə 574 (Cild I); 2024, № 2, maddə 233) ilə təsdiq edilmiş "Xüsusi hərbi ixtisaslar üzrə vətəndaşların hazırlığını keçirən təhsil müəssisələrinin Siyahısı" yeni redaksiyada verilsin (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Qərarın əlavəsi ilə
www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanış ola bilərsiniz.

Daxili işlər naziri əməliyyat müşavirəsi keçirib

Yanvarın 14-də daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazovun rəhbərliyi ilə DİN-in Daxili Qoşunlarının 2024-cü ildəki xidmətdəyü fəaliyyətinin yekunlarına həsr olunmuş əməliyyat müşavirəsi keçirilib.

Müşavirəni giriş sözü ilə açan general-polkovnik Vilayət Eyvazov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin ordu quruculuğuna, o cümlədən Daxili Qoşunların fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə, maddi-texniki təminatın, hərbi qulluqçuların iş və məişət şəraitinin daha da yaxşılaşdırılmasına dair xüsusi diqqət göstərdiyini vurğulayıb.

DİN-in Daxili Qoşunlarının ölkəmizin ərazi bütövlüyünün

təmin edilməsində göstərdiyi sücaəti, işğaldan azad edilmiş şəhər və rayonlarda, o cümlədən COP29 zamanı hərbi qulluqçuların polis əməkdaşları ilə birlikdə ictimai asayişin, təhlükəsizliyin qorunmasında göstərdiyi xidmətlərini cənab Prezidentin yüksək qiymətləndirdiyini məmnunluqla qeyd edən nazir, onu da vurğulayıb

ki, bu ali diqqət və qayğı hərbi qulluqçulardan və polis əməkdaşlarından xidməti vəzifələrini daha böyük məsuliyyətlə yerinə yetirməyi tələb edir.

Sonra daxili işlər nazirinin müavini - Daxili Qoşunların komandanı general-leytenant Şahin Məmmədov xidməti döyüş fəaliyyətinin yekunları barədə məruzə ilə çıxış edib.

Ülkər XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

Bakıda gənc hüquqşünaslar üçün "Lex Camp" düşərgəsinin açılışı olub

Yanvarın 14-də Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi, ADA Universiteti, Almaniyanın Martin Lüter adına Halle Vittenberq Universitetinin təşkilatçılığı, Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun və Ədliyyə Kəndüllüləri İctimai Birliyinin dəstəyi ilə "Konstitusiyaya və Suverenliyə İli" çərçivəsində təşkil edilən "Lex Camp" - qış düşərgəsinin açılış mərasimi keçirilib.

ADA Universitetinin prorektoru Elkin Nurməmmədov qış düşərgəsində hüquq üzrə təhsil alan tələbələrə bir araya gəlməsinin ölkədə hüquq təhsilə verilən dəyərini bariz nümunəsi olduğunu deyib: "Tərəfdaşlarla birlikdə keçirilən bu təşəbbüs gənc hüquqşünasların bilik və bacarıqlarını artırmaq məqsədi daşıyır. Təşəbbüsümüzün önəmli halını alacağına ümid edirik. Qeyd edim ki, düşərgədə müzakirə edilən mövzu isə olduqca vacib məsələdir".

UMUMİLİKDE 60-a yaxın iştirakçıya əhatə edilən layihədə 5 gün ərzində müxtəlif hüquq üzrə mövzuların müzakirəsi, nümənlər üzərində iş və panel görüşlərinin təşkilatı planlaşdırılıb. Layihənin çərçivəsində spiker qismində yerli və xarici ekspertlər tərəfindən iştirakçıların nəzərdə tutulmuş mövzuların karyerasında böyük rol oynayacağına inanıqlarını bildirdilər. Açılış mərasimində iştirakçıların nəzərdə tutulmuş mövzuların karyerasında böyük rol oynayacağına inanıqlarını bildirdilər. Açılış mərasimində iştirakçıların nəzərdə tutulmuş mövzuların karyerasında böyük rol oynayacağına inanıqlarını bildirdilər.

Martin Lüter adına Halle-Vittenberq Universitetinin İqtisadi Hüquq İnstitutunun direktoru, professor Kristian Tyetye və Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun icraçı direktoru vəzifəsini icra edən Qədir Xəlilov qış düşərgəsinin tələbələrə iştirakçıların nəzərdə tutulmuş mövzuların karyerasında böyük rol oynayacağına inanıqlarını bildirdilər. Açılış mərasimində iştirakçıların nəzərdə tutulmuş mövzuların karyerasında böyük rol oynayacağına inanıqlarını bildirdilər.

Yanvarın 14-də Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi, ADA Universiteti, Almaniyanın Martin Lüter adına Halle Vittenberq Universitetinin təşkilatçılığı, Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun və Ədliyyə Kəndüllüləri İctimai Birliyinin dəstəyi ilə "Konstitusiyaya və Suverenliyə İli" çərçivəsində təşkil edilən "Lex Camp" - qış düşərgəsinin açılış mərasimi keçirilib.

Milli Məclis Aparatının nümayəndə heyəti Ankarada səfərdədir

Yanvarın 14-də Azərbaycan Parlamenti Aparatının nümayəndə heyətinin Ankaraya səfəri başlayıb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinin bildirdiyi ki, nümayəndə heyətinin üzvləri əvvəlcə Ankarada "Antkabir" ziyarət ediblər, Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün xatirəsinə ehtiramla anaraq, abidəsi önünə gül dəstəsi qoyublar.

Söhbətdə iki ölkənin parlamentləri arasında imzalanmış əməkdaşlıq haqqında sazişin əhəmiyyəti qeyd edilib, həmin sənəddə parlament aparatları arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi məsələlərinin də yer aldığı diqqətə çatdırılıb, Azərbaycan və Türkiyə parlamentlərinin aparatları arasında əlaqələrin inkişafının qanunverici or-

ganların daha səmərəli əməkdaşlığının qurulmasına öz töhfəsini verəcəyinə inam ifadə olunub, aparatlar arasında əməkdaşlığın perspektivləri barədə danışılıb.

Sonra nümayəndə heyəti TBMM Katibliyinin beş şöbəsi ilə görüş keçirib. Görüşdə qarşılıqlı təcrübə mübadiləsinin və mütəmadi səfərlərin əhəmiyyəti qeyd edilib, məruzələr dinlənilib. Şöbə müdirləri öz şöbələrində fəaliyyəti haqqında geniş təqdimatla çıxış ediblər.

Azərbaycan parlament nümayəndə heyətinin Ankaraya səfəri davam edir.

"Azərbaycan"

Azərbaycan Asiya Parlament Assambleyasının komitə iclasında təmsil olunub

Milli Məclisin Asiya Parlament Assambleyasındakı (APA) nümayəndə heyətinin rəhbəri Rizvan Nəbiyev yanvarın 11-13-ü Bağdadda təşkilatın Siyasi Məsələlər üzrə daimi komitəsinin iclasında iştirak edib.

Asiya dövlətləri və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərlə əməkdaşlığa verdiyi dəyər kimi səciyyələndirib.

1980-ci illərin sonlarında Ermənistan tərəfindən zorla qovulmuş Qərbi azərbaycanlıların öz doğma torpaqlarına geri dönüş hüququ barədə danışıq deputat bu qaydışın yalnız humanitar hüquqların bərpası deyil, həm də regionda sülhün və qarşılıqlı etimadın möhkəmlənməsi üçün vacib bir addım olduğunu diqqətə çatdırıb.

R.Nəbiyev, həmçinin Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğalına son qoyulduqdan sonra regionda yeni siyasi vəziyyətin yarandığını, de-facto sülh və sabitliyin bərqərar olduğunu vurğulayıb, Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Ermənistanla təklif edilmiş sülh müqaviləsinin iki maddəsi istisna olmaqla ümumən razılaşdırıldığını, şərti dövlət sərhədinin delimitasiyası və demarkasiyası üzrə

yaradılmış dövlət komissiyasının fəaliyyət göstərdiyini qeyd edib.

İclasda yaxşı idarəçilik və qanunun aliliyində, dostluq və əməkdaşlıq vasitəsilə Asiyada tərəqqinin təmin edilməsində, demokratiya yolu ilə harmonik inkişafda və digər məsələlərdə parlamentin roluna həsr olunmuş 8 qətnamə layihəsi müzakirə olunaraq qəbul edilib.

Daimi komitənin iclası ilə yanaşı, APA Büro iclası və APA işçi qrupunun da iclasları keçirilib, təşkilatın Nizamnaməsinə dəyişiklik və 2025-ci il APA-nın fəaliyyət təqvimini barədə qərarlar verilib.

İştirakçı ölkələrin nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri səfər çərçivəsində, həmçinin İraqın Nümayəndələr Şurasının sədri Mahmud Əl-Məshhadini tərəfindən qəbul edilib.

Xatırladıq ki, 43 üzv dövlətin təmsil olunduğu Asiya Parlament Assambleyasına hazırda Azərbaycanın Milli Məclisi sədrlik edir.

Prokurorluq orqanlarında qulluğa yeni qəbul edilmiş gənc hüquqşünasların andiçmə mərasimi keçirilib

2024-cü il aprelin 15-də elan edilmiş 26-cı müsabiqə üzrə prokurorluq orqanlarında qulluğa yeni qəbul edilmiş gənc əməkdaşların cari il yanvarın 14-də Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda andiçmə mərasimi keçirilib.

Qulluğa yeni qəbul edilmiş gənc əməkdaşlar ilk öncə Fəxrli xiyabana gəlib müstəqil Azərbaycanın qurucusu və memarı, xalqımızın Ümmümilli Lideri Heydər Əliyevin xatirəsinə yad edərək, məzarı önünə əklil qoyublar.

Daha sonra gənc mütəxəssislər Şəhidlər xiyabanına gələrək ölkəmizin azadlığı və suverenliyi uğrunda mübarizədə canlarını fəda etmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsinə yad ediblər.

Tədbirdən öncə baş prokurorluğun rəhbərliyi xalqımızın Ulu Öndəri Heydər Əliyevin baş prokurorluğun inzibati binasındakı büstü önünə əklil və gül dəstələri qoyaraq unudulmaz xatirəni ehtiramla yad edib.

Həmçinin, mərasimin əvvəlində ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin öz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, qazılərə şofa dilənib.

Tədbirdə çıxış edən baş prokuror Kamran Əliyev bildirdi ki, xilaskarlıqdan qalibiyyətə yüksələn zəfər salnamasının memarı, Ümmümilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu pragmatik siyasi kursun möhtərəm Prezidentimiz, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində uzun illərdən sonra ölkəmiz ərazi bütövlüyünü bərpa edərək inkişafının keyfiyyətə yeni mərhələsinə qədəm qoyub.

Vurğulanıb ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi və onun ən yaxın silahdaşı, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın yaxından iştirakı ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa və quruculuq işləri davam etdirilib, Ağdam, Cəbrayıl, Zəngilan və

Şuşa rayonlarında ölkə rəhbəri tərəfindən kəndlərin və qəsəbələrin təməli qoyulmaqla, eyni zamanda çoxsaylı ictimai, iaşə, yaşayış, kommunikasiya obyektlərinin, o cümlədən Qarabağ Universitetinin açılışları olub.

Ümumilikdə işğaldan azad olunan rayon və şəhərlərimizə böyük qayıdış uğurla davam edib.

Qeyd edilib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu dövlət gənclər siyasətinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi respublikamızda gəncliyin inkişaf yoluna işıq salmaqla, gənclərin dövlət quruculuğunda və idarəçiliyində, bir sözlə, ictimai həyatın bütün sahələrində iştirak edən güclü sosial təbəqəyə çevrilməsini təmin edib.

Bu istiqamətdə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın dəstəyi ilə həyata keçirilən dövlət proqramları və digər çoxsaylı tədbirlər gənclərin təhsil, ailə, məişət, məşğulluq məsələlərinin həllində mühüm rol oynayıb, paytaxt və rayonlarda gənclərin asudə vaxtlarının səmərəli təşkili məqsədilə qabaqcıl infrastrukturun yaradılması gəncliyin uğurlu gələcəyinə hesablanıb.

Əminliklə vurğulanıb ki, müstəqil dövlətimizdə vətənpərvər, milli-mənəvi dəyərlərimizə sadıq, savadlı gənclik formalaşdırılıb.

Bu gün şəffaf və ədalətli prosedurlar əsasında müsabiqə yolu ilə prokurorluq orqanlarında işləmək hüququ əldə etmiş gənclərin qazandıqı uğurlar məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsasını qoyulub və möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyev rəhbərliyi altında reallaşdırılan dövlət gənclər siyasəti nəticəsində mümkün olub.

Qeyd olunub ki, baş prokurorluq tərəfindən növbəti dəfə 15 aprel 2024-cü il tarixdə elan edilmiş 26-cı müsabiqənin nəticələri üzrə namizədlərin yüksək nəzəri biliklərinə, geniş dünyagörüşünə, xarici dil biliklərinə, sağlamlıq mədəniyyətinə, məntiqi düşünmə qə-

biliyyətinə və prokurorluqda işləmək üçün zəruri olan digər keyfiyyətlərə malik olmaları, o cümlədən prokurorluqda qulluq keçmək arzuları, prokurorluq orqanlarında mövcud olan vakant ştat vahidləri nəzərə alınmaqla, 56 gənc hüquqşünas qulluğa qəbul edilib.

Əlavə edilib ki, qulluğa qəbul olmuş həmin gənclərdən 2-si Vətən müharibəsinin iştirakçısı olmaqla, artıq prokurorluq orqanlarında şəərəli xidmətlərini davam etdirəcəklər.

Qeyd edilib ki, 2020-ci ildə Vətən müharibəsinin başa çatmasından sonra keçirilmiş 5 müsabiqənin nəticələri üzrə müvəffəqiyyət qazanan 23 nəfər Vətən müharibəsi iştirakçısı prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul edilib. Onlardan 2 nəfəri 2020-ci ildə, 10 nəfəri 2021-ci ildə, 6 nəfəri 2022-ci ildə, 3 nəfəri 2023-cü ildə, 2 nəfəri isə 2024-cü ildə elan edilmiş müsabiqə üzrə uğurlu qazanıb.

Daha sonra prokurorluqda qulluğa yeni qəbul olunan gənclərin vəzifələrinə təyin edilməsi barədə baş prokurorluq üzrə müvafiq əmr elan edilib, işə qəbul olunanlar təntənəli surətdə and içib və onlara xidməti vəsiqələr baş prokuror Kamran Əliyev tərəfindən təqdim olunub.

Prokurorluqda qulluğa yeni qəbul olunan gənclərdən Ülviyyə Nuriyeva və Qəbil Əlizadə çıxış edərək, gənc mütəxəssislərə göstərilən dövlət qayğısına görə ölkə başısına öz minnətdarlıqlarını bildirərək, onlara göstərilən yüksək etimadı doğruldacaqlarına söz veriblər.

Tədbir iştirakçıları arasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə müraciət qəbul edilib.

Baş prokuror Kamran Əliyev mərasimə yekun vuraraq qulluğa qəbul olunan gənc prokurorluq əməkdaşlarını təbrik edib, prokurorluq işçisinin şəərəfini həmişə uca tutacaqlarından əminliyini ifadə edib.

Sonda tədbir iştirakçıları ilə birlikdə xatirə fotosəki çəkdirilib.

Sergey LAVROV: "Rusiya və Azərbaycan Xəzər məsələlərini həll etmək üçün işçi qrupu yaradıb"

Rusiya və Azərbaycan Xəzərin dayazlaşması ilə bağlı məsələləri həll etmək üçün ikitərəfli işçi qrupu yaradıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov RF diplomatiyasının 2024-cü ildə fəaliyyətinin yekunlarına dair keçirdiyi mətbuat konfransında bildirib. RF diplomatiyasının rəhbəri qeyd edib ki, tərəflər işçi qrupunu beş-tərəfli formata keçirməyi planlaşdırır. Lavrov əlavə edib: "İndi ikitərəfli işçi qrupu yaratmışıq və Xəzəryanı dövlətlərin hamısının bu işdə iştirak etməsi üçün onu beş-tərəfli formata keçirməyi təklif etmək istəyirik. Sözsüz ki, biz beynəlxalq arenada da əməkdaşlıq edirik".

Aİ 2025-ci ildə Azərbaycan və Ermənistanın uzunmüddətli sülhə nail olmaq səylərini dəstəkləyəcək

Avropa İttifaqı (Aİ) 2025-ci ildə Azərbaycan və Ermənistanın uzunmüddətli sülhə nail olmaqda əlavə dəstək göstərməyə hazırdır.

"Report" xəbər verir ki, bu barədə Avropa İttifaqının xarici əlaqələr və təhlükəsizlik məsələləri üzrə baş nümayəndəsi Anita Hipper Ermənistan KİV-inə müsahibəsində bildirib.

Publisistik düşüncələr

"Bu ərazilərə sanki atom bombası atılıb"

Meşələr Tanrının insanlara bəxş etdiyi nadir nemətlərdəndir. Meşələr planetimizin yaşıl ciyərindədir. Meşələr sərvətdir, var-dövlətdir, gözəllikdir.

Meşələr həm də dünyamızın iqlim tənzimləyicisidir. Dünyanın harasındasa meşələrin yaranmasına yüz illər, neçə-neçə əsrlər sərf olunur.

Meşə itkisi tək bir dövlətin deyil, bütün planetin itkisi sayılır.

Meşələr həm də heyvanlar aləminin qoruyucusu, etibarlı yaşayış məskənidir. Təbiətə tarazlıq gətirən vəhşi heyvanlar, quşlar burada yaşayır, özlərinə yuva qurub, yem tapırlar.

Milyonlarla hektar əraziləri əhatə edən ucsuz-bucaqsız meşələrin doxsan doqquz faizinə insan ayağı dəymir. Amma insanlar imkan tapan kimi meşələrə yaxın ərazilərdə, lap meşənin içində özlərinə yurd salırlar.

Meşə yaxınlığında və meşə içində olan yaşayış məntəqələrinin gözəllik və təmiz hava baxımından tayı-bərabəri olmur.

Meşənin iki böyük düşməni var: Vəhşi xislətli tamahkar insan və yanğın!

ABŞ-nin Kaliforniya ştatında güclü meşə yanğınlarının törətdiyi nəticələrdən danışan şerif maraqlı bir ifadə işlədi: **"Bu ərazilərə sanki atom bombası atılıb".**

Bu söz qulağıma bir qədər yaxın və "doğma" gəldi.

Vətənimin Ağdamı xatırlatdı!

Erməni işğalından azad edilmiş Ağdamı!

Bir salamat evi, binası, tikilisi, bağ-bağatı qalmayan Ağdamı!

Xarici qonaqların bu vandallıqdan və vəhşilikdən sarsılaraq təəcəüb və təəssüflə "Qafqazın Xirosiması" adlandırdıqları Ağdamı!

Biz, məcburi köçkünlər bir günün içində hər şeylərini itirən kaliforniyatlıları daha yaxşı başa düşürük.

Başımıza gətirilənlər, yaşadığımız tənəş hissələrdir.

Yağın ki, yaşadığımız yer atom bombası atılıbmış kimi düzənənlər belə dəhşətli mənzərəni seyr edərək bizi də, həm də daha dərinəndən anlayacaqlar!

Və günlər keçdikcə itkilərin təkcə maddi deyil, mənəvi tərlərlərini də duyacaq, sarsıntı, şok keçirəcəklər.

"Öküz nə çəkir, qayıqdan soruşun" - Azərbaycan atalar sözüdür.

Bir günün, bir neçə saatın içində ömrün boyu qazandığını itirmək böyük dörd, böyük bələdir.

Amma bu, hələ hamısı deyil!

Bu, yalnız başlanğıcdır!

Əsl dörd itirdiklərinin dərki, göynərtisi, yerini heç nə ilə doldura bilməməyindir!

Çünki itirilən təkcə maddiyyat olmur!

Bunun mənəvi tərəfi daha ağır, daha tükənməz, daha dözülməzdir!

Evindən didərgin düşünlərin gecə çatmamış həll etməli olduğu ən böyük problem harada, necə gecələməsi, kimə pənah gətirib, kimə sığınmasıdır.

Dərd təkcə səlik olanda dərmamı daha tez və asan tapılır.

Lakin eyni vaxtda yüzlərlə sənin kimi insan evsiz, ocaqsız, çörəksiz, yataqsız, ən nəhayət, ümitsiz qalırsa, bax, əsl faciə onda başlayır!

Qucağındakı körpə uşaq suda üçün haray çəkib ağlayır!

Gün ərzində dilinə bir tikə çörək dəyməmiş ananın isə suda çöküblü, uşaq boş döşləri ha sorduqlarsa da, ağzına bir şey getmir...

Qocalmış, taqətdən düşmüş atəanalar özlərini itirdiklərindən yerimək iqtidarında da deyillər!

Onları atıb getmək olarmı?!

Namərd gülləsi neçə insani candan eləyib.

Nə yumağa su, nə basdırmağa kəfən, nə də qəbir qazmağa yer və "lopatka" var.

Hər öz başının həşirindədir.

Nə ayrılı bilirən, nə də özünü aparır!

Üstəlik, hər an yağı düşməni səni haqlaya, aman vermədən öldürə bilər.

...1993-cü ilin iyulunda ağdamlılar Uzdüvərdən Bərdəyədək yolların kənarlarına tökülüb qalmışdılar.

Əksəriyyəti arvad-uşaq, qoca-qarı...

Kişilər hələ də atışma yerindən aralanıb gələ bilmirdilər.

Bir çoxunun "başıpapaqlısı" özünü-müdəfiə batalyonlarında döyüşürdü.

Yaxınlıqdakı kəndlərə pənah aparmağın mənası yox idi.

Onlar da başlarının hayında idilər...

Bu gün də olmasa, sabah özləri də doğma yurddan didərgin düşəcəkdilər.

Uzaqlarda isə kimləri vardı?

Tanıdıklarının hamısının qapısına gedə bilirdilərmi?!

Belə ümitsiz qeyri-müəyyənlik təkcə insanlarla bağlı deyildi.

Dövlət də başını itirmişdi, nə edəcəyini kəsdirmirdi.

Acə çörək, evsizə ev, xəstəyə dərman və xəstəxana qarpayısı, işsizə isə iş vermək iqtidarında deyildi.

Nə olsun ki, ABŞ dünyanın birnəmrəli dövlətidir.

Yanğıni söndürə, insanları ölümdən xilas edə, milyonlarla dollar dəyərinə olan malikanələri alovun əlindən ala bilmədi.

Sabah milyardlarla dollar xərcləyərək insanları yerləşdirəcək, itirdikləri maddiyyatı ödəyəcək, yeni iş yeri ilə təmin edəcəklər.

Ağac əkil illər ərzində meşələri də bərpa etmək mümkündür.

Lakin bu ev həmin ev olmayacaq!

Bu qonşular, bu ağaclar həmin qonşular, köhnə ağaclar olmayacaq.

Alov təkcə yana bilənleri deyil, yananları da, xatirələri də külə döndərirdi!

● Bax, onda anlayacaqlar ki, doğma yurddan qopub getmək nə deməkdir.

● Bax, onda anlayacaqlar ki, uzun illər yaşayaraq isinişdiyin evindən, bağ-bağçandan həmişəlik ayrılmaq nə deməkdir.

● Bax, onda anlayacaqlar ki, haqsızlıq, ədalətsizlik, zorakılıq nə deməkdir!

Yurdu talanıb, var-yoxu əlindən çıxanlara 907-ci düzəlişi tətbiq etməyə nə var ki?!

Öz başına gələndə anlamaq isə (əgər anlasan) çox gec olur!

Azərbaycan 2024-cü ilin noyabrında BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına çox böyük uğurla evsahibliyi etdi.

Buna qədər Cənubi Qafqazda belə möhtəşəm tədbir keçirilməmişdi.

Dünya miqyaslı bu tədbir Azərbaycanın evsahibliyi edəcəyi 2023-cü ilin dekabrında bəlli oldu.

Əvvəlki COP-lardan fərqli olaraq hazırlıq üçün 2 il deyil, cəmi 11 ay vaxt qalmışdı.

Lakin Azərbaycan az vaxtda hazırlıq işlərini elə sürətlə apardı ki, tədbiri elə səviyyədə təşkil etdi ki, bu gündə böyük məmnunluq hissi doğurdu.

Çünki biz tədbirin mahiyyətini də, bütün dünya üçün faydasını da, iqlim dəyişmələrinin gətirdikcə artan fəsadlarını, ölkələrin və insanların bundan böyük zərər gördüklərini, habelə ekoloji fəlakətlərin qarşısını irəlicədən alınması üçün qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsinin zərurətini də yaxşı başa düşürdük.

Faktlar da iqlim dəyişmələrinin ciddiyyətdən xəbər verir:

● 2024-cü il bəşər tarixinin ən isti ili olub və orta qlobal temperatur əvvəlki illərlə müqayisədə 1,5 dərəcədən çox artıb.

● Zəlzələlər, qasırğalar, leysan yağışları, sel suları, meşə yanğınları varlı və ya kasıb, böyük və kiçik, güclü və ya zəif ölkə tanımı!

Gələndə hamısına ziyan vurur, hamısına insan tələfatı yaşadır.

● Odur ki, iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizədə hamı əlbir olmalı, hamı əl-ələ verərək birgə tədbirlər görməlidir.

Təəssüf ki, bunu anlamayan ambisiyalı ölkələr və insanlar da var.

Onlar nə edirlər?

COP29-u boykot yolunu tutdular.

Lakin Azərbaycan bu müxəmmətinə də qarşısını aldı!

Boykot uğursuz oldu!

197 ölkədən 76 min iştirakçı qeydiyyatdan keçdi, 80 dövlət və hökumət başçısı Bakıya gəldi.

COP29-da qazanılan nəticələri isə çoxları Bakı Nailiyyəti adlandırdılar!

İki vacib uğur COP29-un qələbəsi hesab edilir.

Birincisi, on il idi ki, tərəflər karbon emissiyaları ilə bağlı razılığa gələ bilmirdilər, COP29-un ilk günlərində uğur qazanıldı, Paris Sazişinin 6-cı maddəsi üzrə razılıq əldə olundu.

İkincisi, əsas mövzulardan biri maliyyə təminatı məsələsi idi.

Doğrudur, 1 trilyon dollar civarında gözlənilən vardı, lakin bu, qeyri-real görünürdü.

Nailiyyət isə odur ki, qarşında gələnlər üçün məbləğ 3 dəfə artırılaraq 100 milyard dollardan 300 milyard dollara çatdırıldı!

Bəli, COP29-a kimlərsə gəlmədi, boykot çağırışı kimi monasız cohdələr oldu.

Azərbaycan isə dünyanı təhdid edən iqlim dəyişmələrindən qorunmağa, təbii fəlakətlərin qarşısını qabaqcadan alınmasına və dünya dövlətlərinin imkanlarının bu məqsədlə səfərbər olunmasına öz töhfəsini verdi.

ABŞ-nin maliyyə yardımlarına ehtiyacı olmasa da, təbiətin katalizmlərindən qorunmasına ehtiyacı var!

● Meşə yanğınları yanvarın 7-də Kaliforniya ştatının Los-Anceles şəhərində başlayıb.

● Ən güclü yanğınlar Los-Ancelesin İton və Paliseyds bölgələrində qeydə alınıb.

● Minlərlə yanğınsöndürən hələ də 116,5 kvadratkilometr ərazidə bir neçə böyük meşə yanğını ilə mübarizə aparır.

● ABŞ-də Kaliforniya ştatında qopmuş elektrik xəttinin yanğına səbəb ola biləcəyi bildirilib. Məftil Eagle Rock Sylmar elektrik xəttinə qoşulmuş qüllədə tapılıb. Bu qüllə Edison International şirkətinə məxsusdur.

● Los-Anceles Tibbi Ekspertiza İdarəsinin hesablamalarına əsasən, yanğınlarda azı 24 nəfər həlak olub, 10-dan çox adam isə itkin düşüb.

● Təqribən 105 min nəfər məcburi təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Meşə yanğınları yanvarın 7-də Kaliforniya ştatının Los-Anceles şəhərində başlayıb.

● Ən güclü yanğınlar Los-Ancelesin İton və Paliseyds bölgələrində qeydə alınıb.

● Minlərlə yanğınsöndürən hələ də 116,5 kvadratkilometr ərazidə bir neçə böyük meşə yanğını ilə mübarizə aparır.

● ABŞ-də Kaliforniya ştatında qopmuş elektrik xəttinin yanğına səbəb ola biləcəyi bildirilib. Məftil Eagle Rock Sylmar elektrik xəttinə qoşulmuş qüllədə tapılıb. Bu qüllə Edison International şirkətinə məxsusdur.

● Los-Anceles Tibbi Ekspertiza İdarəsinin hesablamalarına əsasən, yanğınlarda azı 24 nəfər həlak olub, 10-dan çox adam isə itkin düşüb.

● Təqribən 105 min nəfər məcburi təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

● Fəlakətdən gələn zərərin məbləği təxminən 275 milyard dollara çatıb, 12300-dən çox tikili məhv olub.

● Hazırda 56 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Los-Ancelesin İton bölgəsindəki yanğının 15 faizi lokallaşdırılıb, 97 kvadratkilometr ərazini əhatə edən Paliseyds bölgəsindəki yanğının isə 11 faizini lokallaşdırmaq mümkün olub.

</

MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

Növbəti iclas keçirilib

Yanvarın 14-də Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Komissiyanın yanvarın 8-də keçirilən iclasının protokolu təsdiq edilib.

Sonra bəzi seçki dairələri dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişik-

lik olunması məsələsinə baxılıb. Mərkəzi Seçki Komissiyası 68 sayılı Sabirabad-Şirvan, 72 sayılı Cəlilabad kənd, 86 sayılı Ağcabədi və 118 sayılı Ağdam-Xocalı seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının tərkibində dəyişiklik edilməsinə qərar verib.

İclasda daha sonra 2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seç-

kilərində Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş müraciətlərə baxılıb. Seçki qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş müddətdə və qaydada iclasa çıxarılan müraciətlər media mənsublarının və maraqlı subyektdən də iştirakı ilə Komissiya üzvləri tərəfindən geniş müzakirə edildikdən sonra müvafiq qərarlar qəbul olunub.

İclasda, həmçinin qarşıdan gələn seçkilərlə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vəzifə və səlahiyyətlərə malik qurumlarla sıx əməkdaşlıq çərçivəsində intensiv şəkildə davam etdirilən və nəzərdə tutulan maarifləndirmə tədbirləri barədə ətraflı məlumat verilib və cari məsələlərə baxılıb.

QƏRAR № 3/8

Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2025-ci il 8 yanvar tarixli iclas protokolunun təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci və 28.4-cü maddələrinə uyğun olaraq **qərar alır**:
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2025-ci il 8 yanvar tarixli iclasının protokolu təsdiq edilsin.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Arifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

14.01.2025

QƏRAR № 3/9

Bəzi dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 22.1-ci, 22.3.1-ci, 22.4.1-ci, 28.2-ci, 28.4-cü, 30-cu və 241-ci maddələrinə uyğun olaraq **qərar alır**:

1. Rafiq İdayət oğlu Əsgərov 118 sayılı Ağdam - Xocalı seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü vəzifəsindən vaxtından əvvəl azad edilsin.

2. 2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərinin yekunları elan olunanadək Eynulla Yadulla oğlu Hüseynov 72 sayılı Cəlilabad

kənd, Arif Yaqub oğlu Atakişiyev 86 sayılı Ağcabədi seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü təyin edilsinlər.

3. Nadir Rəşid oğlu Şükürov 72 sayılı Cəlilabad kənd, Fuad Umud oğlu Həsənov 68 sayılı Sabirabad - Şirvan seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü təyin edilsinlər.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Arifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

14.01.2025

QƏRAR № 3/11

2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərində Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 13 yanvar 2025-ci il tarixli 5 sayılı müraciətə baxılması barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərində 53 sayılı Yevlax-Mingəçevir seçki dairəsindən Salahlı bələdiyyəsi üzrə namizədləri öz təşəbbüsləri ilə irəli sürülmüş Quliyev Səbuhi Hüseyn oğlu, Nuriyev Ruslan Şahid oğlu və digərləri 13 yanvar 2025-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) müraciət edərək həmin seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının sədrinin və katibinin hərəkətsizliyini mübahisələndirmiş və bununla bağlı müvafiq tədbir görülməsini xahiş etmişlər.

Müraciət Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) 112-ci və 112.1-ci maddələrinə uyğun olaraq Mərkəzi Seçki Komissiyasının nəzdində fəaliyyət göstərən ekspert qrupunun üzvü tərəfindən nəzərdən keçirilib, bu barədə müvafiq rəy verilib və komissiyanın iclasında baxılmışdır.

Daxil olmuş müraciət nəzərdən keçirilərkən müəyyən olunmuşdur ki, şikayət seçki qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş şikayətvərmə müddəti ötürülməklə ünvanlanmış və bu səbəbdən də ekspert qrupunun üzvü onun şikayət etmiş şəxslərə geri qaytarılması barədə rəy vermişdir.

Seçki Məcəlləsinin 112.1-ci maddəsinə görə seçki subyektləri vətəndaşların seçki hüquqlarını pozan qərar və hərəkətlərdən (hərəkətsizlikdən) həmin qərarın dərc edildiyi və ya alındığı, hərəkətin (hərəkətsizliyin) baş verdiyi gündən və ya ma-

raqılı şəxs bu haqda məlumat aldığı gündən başlayaraq 3 gün müddətində şikayət edə bilər.

Seçki Məcəlləsinin 112.1.14.1-ci maddəsinə əsasən, şikayət qanunla müəyyən olunmuş qaydada və müddətdə, yəni qərardan, hərəkətdən (hərəkətsizliyin) baş verməsindən və ya maraqlı tərəfin xəbərdar olmasından sonra 3 gün ərzində daxil olmalıdır.

Yuxarıda göstərilənləri əsas götürərək Mərkəzi Seçki Komissiyası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci, 112-ci, 112.1-ci maddələrinə əsasən **qərar alır**:

1. 2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərində 53 sayılı Yevlax-Mingəçevir seçki dairəsindən Salahlı bələdiyyəsi üzrə namizədləri öz təşəbbüsləri ilə irəli sürülmüş Quliyev Səbuhi Hüseyn oğlu, Nuriyev Ruslan Şahid oğlu və digərlərinin Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 13 yanvar 2025-ci il tarixli 5 sayılı müraciət qanunvericiliklə müəyyən olunmuş şikayətvərmə müddəti ötürülməklə verildiyindən şikayət etmiş şəxslərə geri göndərsin.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Arifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

14.01.2025

QƏRAR № 3/10

2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərində Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 12 yanvar 2025-ci il tarixli 4 sayılı müraciətə baxılması barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərində 45 sayılı Sumqayıt dördüncü seçki dairəsindən Sumqayıt bələdiyyəsi üzrə namizədləri Müasir Musavat Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş İbrahimov Elnur Fəxrəddin oğlu 12 yanvar 2025-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) müraciət edərək namizədliyinin qeyd alınmasından imtinaya dair dairə seçki komissiyasının 6 yanvar 2025-ci il tarixli 03/10 sayılı qərarını mübahisələndirmiş, həmin qərarın ləğv edilməsini xahiş etmişdir.

Müraciət Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (bundan sonra - Seçki Məcəlləsinin) 112-ci, 112.1-ci maddələrinin tələblərinə uyğun olaraq Mərkəzi Seçki Komissiyasının nəzdində yaradılmış ekspert qrupunun üzvü tərəfindən araşdırılmış, bu barədə müvafiq rəy verilib və komissiyanın iclasında baxılmışdır.

Araşdırma ilə bağlı şikayətçi ilə əlaqə saxlanılmış, araşdırma və iclasda iştirak etmək, həmçinin digər hüquqlarının olması izah edilib, o komissiyanın iclasında iştirak etmişdir.

E.F.İbrahimov müraciətində göstərmişdir ki, 2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərində Sumqayıt bələdiyyəsi üzrə namizədləri Müasir Musavat Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş, imza vərəqlərini və digər seçki sənədlərini dairə seçki komissiyasına təqdim etmiş, lakin omlakı barədə təqdim etdiyi məlumat düzgün hesab edilmədiyinə görə dairə seçki komissiyasının mübahisələndirdiyi qərarı ilə onun namizəd kimi qeyd alınmasından imtina etmişdir. E.F.İbrahimov müraciətində iddia etmişdir ki, namizədliyinin qeyd alınması ilə bağlı sənədlər yoxlanılarkən dairə seçki komissiyasına dövlət olunmamış, seçki sənədlərində aşkar edilmiş çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün ona şərait yaradılmamış, dairə seçki komissiyası iclasının protokolu tərtib edilməmişdir. O şikayətində, həmçinin namizəd-

liyinin qeyd alınmasından imtinanın əsası kimi göstərilən bir minik avtomobilin etibarnamə ilə özgenkiləşdirildiyini də iddia etmişdir.

Dairə seçki komissiyası E.F.İbrahimovu namizəd kimi qeyd alınmasından imtina edilməsi barədə 6 yanvar 2025-ci il tarixli 03/10 sayılı qərarını onunla əsaslandırmışdır ki, namizəd mülkiyyət hüququ əsasında ona məxsus olan minik avtomobilini komissiyaya təqdim etdiyi omlak barədə məlumatda göstərmişdir.

Araşdırma prosesində E.F.İbrahimovun seçki sənədləri dairə seçki komissiyasından tələb edilərək götürülmüş, mübahisələndirilən hissədə təkrar olaraq yoxlanılması üçün Mərkəzi Seçki Komissiyası nəzdində fəaliyyət göstərən işçi qrupuna təqdim edilmişdir. İşçi qrupu tərəfindən verilmiş 13 yanvar 2025-ci il tarixli rəy və rəy əlavə edilmiş digər təsdiqədi sənədlərdən görünür ki, namizəd E.F.İbrahimovun mülkiyyətində bir ədəd minik avtomobili mövcuddur. Bu hal həmçinin ərişçinin özü tərəfindən müraciətə əlavə edilmiş digər təsdiqədi sənədə də öz təsdiqini tapır. Bu səbəbdən dairə seçki komissiyası düzgün noticəyə gələrək qeyd edilən əsasla E.F.İbrahimovun namizədliyinin qeyd alınmasından imtina edilməsinə dair qərar qəbul etmişdir.

Namizədliyinin qeyd alınması ilə bağlı seçki sənədləri yoxlanılarkən dairə seçki komissiyasına dövlət olunmadığına dair ərişçinin iddiaları araşdırılarkən dairə seçki komissiyasının sədrindən, katiblərindən və həmin dairə seçki komissiyası nəzdində yaradılmış işçi qrupunun rəhbərindən alınan izahatlardan müəyyən edilir ki, imza vərəqləri və digər zəruri seçki sənədləri yoxlanılarkən maraqlı tərəfə, E.F.İbrahimova məlumat verilib, həmçinin o dairə seçki komissiyasının iclasına dövlət olunmuşdur. O, araşdırmada iştirak etmiş, Bakı şəhərində işinin olmasını bildirərək dövlət edildiyi dairə seçki komissiyasının iclasında iştirak etməkdən imtina etmişdir.

Bələliklə, namizəd E.F.İbrahimov tərəfindən dairə seçki komissiyasına təqdim edilən omlak barədə məlumatda göstərilməyən bir minik avtomobil hal-hazırda onun mülkiyyətində olduğundan E.F.İbrahimovun namizəd kimi qeyd alınmasından imtinaya dair 45 sayılı Sumqayıt dördüncü seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının ləğv edilməsi üçün hüquqi əsaslar yaranmamışdır.

Araşdırma ilə müəyyən edilmişdir ki, 45 sayılı Sumqayıt dördüncü seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının bütün iclasları Seçki Məcəlləsinin 19.13-cü maddəsinə uyğun olaraq protokollaşdırılır.

Göstərilənlərə əsasən namizəd E.F.İbrahimovun 12 yanvar 2025-ci il tarixli 4 sayılı şikayət əsasında Sumqayıt bələdiyyəsi üzrə namizədləri Müasir Musavat Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş İbrahimov Elnur Fəxrəddin oğlunun 12 yanvar 2025-ci il tarixli 4 sayılı müraciəti əsasında Sumqayıt dördüncü seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının mübahisələndirilən qərarı dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Yuxarıda qeyd olunanları əsas götürərək, Mərkəzi Seçki Komissiyası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 28.2-ci, 58-ci, 59-cu, 60-cü, 112-ci, 112.1-ci və 216.1-ci maddələrinə əsasən **qərar alır**:

1. 2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərində 45 sayılı Sumqayıt dördüncü seçki dairəsindən Sumqayıt bələdiyyəsi üzrə namizədləri Müasir Musavat Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş İbrahimov Elnur Fəxrəddin oğlunun 12 yanvar 2025-ci il tarixli 4 sayılı müraciəti əsasında Sumqayıt dördüncü seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının 6 yanvar 2025-ci il tarixli 03/10 sayılı qərarı dəyişdirilmədən saxlanılsın.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Arifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

14.01.2025

Qərbi Azərbaycan İcması BMT-nin Baş katibinə və İnsan hüquqları üzrə Ali Komissarına məktublar ünvanlayıb

"Məlum olduğu kimi, Levon Ter-Petrosyanın 1993-cü ildə Ermənistanın prezidentliyi qismində etdiyi, azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilən etnik təmizləmənin Ermənistanın dövlət siyasəti olduğunu təsdiq edən çıxışının videoyazısı bu yaxınlarda mətbuatda yayılıb.

Hakimiyyət illəri Azərbaycan torpaqlarının işğal və azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə əməllərinin böyük hissəsinin aparıldığı dövrə təsadüf edən Ter-Petrosyanın bu bəyanatı Ermənistanın sistemli etnik təmizləmə siyasətini və bu kimi fəaliyyətlərə rəvac verən təhlükəli irqçilik ideologiyasını sübuta yetirən fəvqəladə əhəmiyyətə malik bir dalildir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Qərbi Azərbaycan İcmasının açıqlamasında yer alıb. Açıqlamada, həmçinin bildirilib: "Bu bəyanat etnik təmizləmə və işğal siyasətinin arxasında məqsədyönlü niyyətin

olmasını, Ermənistanın dövlət məsuliyyətini, insanlığa qarşı cinayətlərin və sülh pozuculuğu cinayətlərinin sistemli və müstəşkil xarakterini və konkret planın mövcudluğunu sübut edir.

Bu məsələ ilə əlaqədar olaraq, Qərbi Azərbaycan İcması BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreşə və BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarı Folker Türkə məktublar ünvanlayıb. Məktublarda Ermənistanın sistemli şəkildə dövlət səviyyəsində həyata keçirdiyi irqi ayrı-seçkilik və etnik təmizləmə siyasətinin beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən qətiyyətlə qınanması üçün çağırış edilir.

Qərbi Azərbaycan İcması beynəlxalq ictimaiyyətin Ermənistanın irqi ayrı-seçkilik siyasətinə qarşı qətiyyətli mövqə tutmasına nail olmaq üçün səylərini davam etdirəcək".

Qərbi Azərbaycan İcması "Deutschlandfunk" ictimai radio kanalının yol verdiyi irqi ayrı-seçkiliyi qınayıb

Almaniya Federativ Respublikasına məxsus ictimai radio kanalı "Deutschlandfunk" da 2025-ci il yanvarın 12-də Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı böhtan dolu veriliş yayımlanıb.

Materialın əsas süjeti bədnam azərbaycanofob Tessa Hofmanla müsahibə əsasında qurulub. Verilişdə guya 1990-cı ildə Azərbaycanda ermənilərə qarşı qanunsuz əməllər yol

verildiyi iddia edilib və keçmiş münafiqin tarixi radikal erməni millətçiliyi konsepsiyasına uyğun təqdim olunub.

Verilişdə münafiqə zamanı Ermənistanın bir milyondan artıq azərbaycanlı etnik təmizləməyə məruz qoyulması, Azərbaycan ərazilərini işğal edib viran etməsi, mədəni irsini dağıtması barədə bir kəlmə də deyilmir. Eynilə 1987-1991-ci illərdə Ermənistanın üç yüz min azərbaycanlının etnik təmizləməyə məruz qal-

masının və 216 azərbaycanlının Ermənistanda qətlə yetirilməsinin üzərində sükkatla keçilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Qərbi Azərbaycan İcmasının bəyanatında bildirilir. Qeyd olunur ki, kanal irqi ayrı-seçkiliyə əsaslanan, nifrət dolu verilişlər yayımlayaraq regionda gərginlik yaratmaq əvəzinə, Ermənistanın irqçilik siyasətini, o cümlədən Ermənistanın birinci prezidenti Levon Ter-

Petrosyanın prezident olduğu dövrə etdiyi və azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləməni dövlət siyasəti olduğunu təsdiqləyən, bu günlərdə ortaya çıxmış məlum çıxışını pisləməlidir.

Qərbi Azərbaycan İcması olaraq biz "Deutschlandfunk" ictimai radio kanalının yol verdiyi irqi ayrı-seçkiliyi qınayır və radio rəhbərliyini bu qəbul edilmiş addımla bağlı müvafiq ölçü götürməyə çağırırıq".

29 yanvar bələdiyyə seçkiləri günüdür

**16 min 124 namizəd,
23 siyasi partiya,
69 minə yaxın
müşahidəçi**

Qarşıdan gələn 6-cı bələdiyyə seçkiləri Azərbaycanın demokratik inkişafının növbəti təcəssümü olacaq

Seçkilər 685 bələdiyyəyə keçiriləcək

Azərbaycanda uğurla həyata keçirilən hüquqi-demokratik dövlət quruculuğu prosesinin mühüm tərkib hissələrindən biri yerli və regional demokratiyanın inkişafıdır. Yerli demokratiyanın təcəssümü olan bələdiyyə qanunla müəy-

yon edilmiş ərazi həddləri daxilində yerli özünüidarəetmə formasıdır. Bələdiyyənin öz mülkiyyəti və yerli büdcəsi olur.

Respublikamızda ilk dəfə 1999-cu il dekabr ayında keçirilmiş seçkilər ölkəmizin həyatında çox mühüm hadisə olmaqla, demokratik dövlət quruculuğunda mühüm rol oynamışdır. Sonuncu dəfə bələdiyyə seçkiləri 5 il əvvəl - 2019-cu il dekabrın 23-də keçirilib. O zaman 1606 bələdiyyəyə seçkilər keçirilmişdir.

Son illərdə respublikamızda aparılmış genişmiqyaslı islahatlar, dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi sahəsində və ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafında əldə edilmiş nailiyyətlər, əhalinin yaşayış səviyyəsinin yüksəldilməsi yerli özünüidarəetmə orqanları olan bələdiyyələrin də fəaliyyətinin müasir səviyyədə qurulmasını zəruri edib. Bu məqsədlə bələdiyyələrin yerləşdiyi yaşayış məntəqələrinin sosial-iqtisadi vəziyyəti və digər yerli xüsusiyyətləri əsas götürülərək cari ildə bələdiyyələrin birləşməsi həyata keçirilib. Xarici təcrübə də onu göstərir ki, bələdiyyələrin fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması, iqtisadi və maliyyə potensialının gücləndirilməsi yollarından biri də onların birləşməsidir. Bunun da nəticəsində bələdiyyələrin ümumi sayı azaldaraq 685-ə çatdırılıb. Bu birləşmə prosesi yerli özünü-

idarəetmə orqanları üçün yeni üfqlər və imkanlar açır, bələdiyyələr böyüyür və güclənir. Qarşıdan gələn bələdiyyə seçkiləri 118 seçki dairəsi üzrə 685 bələdiyyəyə keçiriləcək. Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov bildirib ki, 7 dairə tam olaraq məcburi köçkünlərdən ibarətdir. Onlar da daimi yaşayış məntəqələrinə qayıtmadıqları üçün orada bələdiyyə seçkiləri keçirilmir.

Seçkilərlə görüşlərin keçirilməsi üçün 5912 yer müəyyən edilib

Seçkilərin nəticəsi olaraq 8071 bələdiyyə üzvü seçiləcək. Budəfəki bələdiyyə seçkilərində 16 min 124 namizəd

mübarizə aparır. Onlar 23 siyasi partiyanın üzvüdür. Seçkilərdə müşahidəçi qismində iştirak etmək üçün ümumilikdə 69 minə yaxın yerli müşahidəçi akkreditasiyadan keçib.

"Azərbaycan Respublikasında bələdiyyə seçkilərinin hazırlanması üzrə Tədbirlər Təqvim Planı"na əsasən, yanvarın 6-dan seçki qabağı təşviqat başlayıb. Azərbaycanın seçki qanunvericiliyinə əsasən, seçki qabağı təşviqatın müddəti 23 gündür. Yanvarın 28-dək davam edəcək kampaniya çərçivəsində Seçki Mərkəzinə əsasən qeyd alınmış namizədlər, onların səlahiyyətli nümayəndələri və vəkili edilmiş şəxsləri, namizədi qeydə alınmış siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları, onların səlahiyyətli nümayəndələri və vəkili edilmiş şəxsləri təşviqat işlərini apara bilərlər.

Onu da qeyd edək ki, bələdiyyə seçkilərində qeyd alınmış namizədlərin, namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyaların seçkilərlə görüşlərinin keçirilməsi üçün 3730-u açıq, 2182-si qapalı olmaqla, ümumilikdə 5912 yer müəyyən edilib.

Bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədar seçki bülletenlərinin çapına da başlanılıb. Qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, seçki bülletenlərinin mətni, forması, sayı və hazırlanma qaydası Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən müəyyən edilib və 6 milyon 52 min 721 seçki bülleteninin çap olunmasına qərar verilib.

Seçkilər hər bir dövlətin həyatında mühüm siyasi hadisə hesab olunur. Seçkilər həm də ölkənin demokratik inkişaf səviyyəsini nümayiş etdirir. Bu baxımdan qarşıdan gələn bələdiyyə seçkiləri Azərbaycanın siyasi həyatında növbəti mühüm hadisəyə çevrilməklə yanaşı, ölkəmizin demokratik yüksəlişinin təcəssümü olacaq.

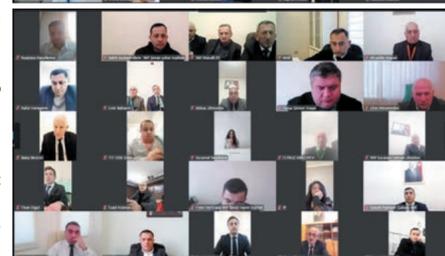
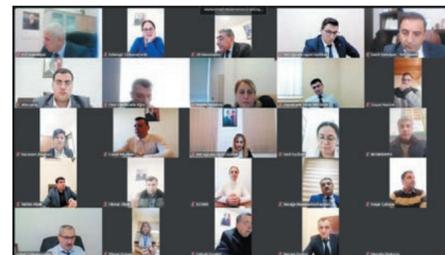
*Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"*

Yeni Azərbaycan Partiyası müşavirə keçirib

Azərbaycan Respublikasında 2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədar yanvarın 14-də Yeni Azərbaycan Partiyasının Tədbirlər Planına uyğun olaraq Mərkəzi və dairə seçki komissiyalarında fəaliyyət göstərəcək məşvəratçı səs hüquqlu üzvlərlə onlayn müşavirə keçirilib.

Müşavirədə məşvəratçı səs hüquqlu üzvlərin hüquq və vəzifələri barədə ətraflı məlumat verilib, iştirakçıları maraqlandıran suallara cavablandırılıb, əvvəlki seçkilərdə olduğu kimi, bələdiyyə seçkilərinin də demokratik, şəffaf və

ədalətli keçirilməsi üçün mərkəzi və dairə seçki komissiyalarında fəaliyyət göstərəcək məşvəratçı səs hüquqlu üzvlərin vəzifələrinin öhdəsindən layiqincə gələcəklərinə əminlik ifadə olunub.

Bələdiyyə seçkilərində polis xidməti fəaliyyətinə həsr olunan regional seminar-müşavirələrə başlanılıb

Azərbaycan Respublikasında 2025-ci il yanvarın 29-na təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərinə yüksək səviyyədə hazırlıq görülür, azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsi, habelə fərqli statuslu seçki iştirakçılarının maarifləndirilməsi məqsədilə müxtəlif istiqamətlər üzrə layihələr davam etdirilməkdədir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, genişmiqyaslı proqrama uyğun olaraq, Mərkəzi Seçki Komissiyasının Daxili İşlər Nazirliyi ilə birgə layihəsi çərçivəsində regional seminar-müşavirələrə start verilib və ilk tədbir Mərkəzi Seçki Komissiyası və Daxili İşlər Nazirliyi təmsilçilərinin iştirakı ilə yanvarın 14-də Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsində təşkil olunub.

Polisin xidməti fəaliyyətinə həsr edilən sözügedən layihə bələdiyyə seçkiləri keçirilən seçki dairələri dairə seçki

komissiyalarının sədrilərini və polis orqanlarının nümayəndələrini əhatə edir. Seminar-müşavirələr zamanı Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvləri, Komissiya Katibliyinin əməkdaşları və Daxili İşlər Nazirliyinin aidiyyəti qurumlarının nümayəndələrinin təqdimatında bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq mərhələsi, seçki qabağı təşviqat dövrü, o cümlədən səsvermə günü və ondan sonrakı proseslərdə polis əməkdaşlarının qanunvericiliklə müəyyən edilmiş rol və vəzifələrinə dair çıxışlar dinlənəcək, fikir mübadiləsi və müzakirələr aparılacaq. Qurumlararası sıx əməkdaşlıq sayəsində ərsəyə gələn layihə növbəti mərhələdə yanvarın 16-da Gəncədə, yanvarın 17-də Şəkildə, yanvarın 18-də Şirvan və yanvarın 21-də Naxçıvanda regionlar üzrə dairə seçki komissiyalarının sədriləri və polis orqanları nümayəndələrinin iştirakı ilə keçiriləcək.

Qeyd edək ki, bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyası Daxili İşlər Nazirliyi ilə birgə "Polis əməkdaşları üçün yaddaş kitabçası" da hazırlayıb və aidiyyəti üzrə çatdırılıb.

Məntəqələr seçkilərə hazırdır

Bütün ölkə üzrə bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq işləri yekunlaşmaq üzrədir. Bu sırada Tovuz da istisna deyil.

Rayonda 3 seçki dairəsi fəaliyyət göstərir. Onlardan biri - 106 sayılı dairəni əhatə edən məntəqələrin demək olar ki, hamısı seçkilərə tam hazırdır. Dairə seçki komissiyasının sədri Azər Hacıyev dedi ki, seçkilərə hazırlıq Mərkəzi Seçki Komissiyasının müvafiq təlimatına uyğun aparılır. Namizədlərin hamısına təbliğat və təşviqat işləri aparmaq üçün bərabər səviyyədə şərait yaradılmışdır. Bunun üçün xüsusi yerlər ayrılmış, insanların çox olduğu ərazilərdə təşviqat materialları vurulmuşdur.

Söhbət zamanı o da məlum oldu ki, 106 sayılı Tovuz Seçki Dairəsində 41 məntəqə fəaliyyət göstərir. Seçkiləri izləmək üçün 12 məntəqədə veb-kamera quraşdırılmış, 650-dən çox yerli müşahidəçi qeydə alınmışdır. Seçkilərdə 92 yer uğrunda 174 namizəd mübarizə aparacaq.

107 sayılı Tovuz-Qazax-Ağstafa Seçki Dairəsini əhatə edən məntəqələrdə də hazırlıq işləri yüksək səviyyədədir. Seçkilər 53 məntəqədə səs verəcəklər. Bütün məntəqələrdə seçkilərin şəffaf və demokratik keçməsi üçün lazımı şərait yaradılmışdır. Seçki siyahıları dəqiqləşdirilmiş, seçkinin keçirilməsini əks etdirən plakatlar vurulmuşdur. Dairə seçki komissiyasının sədri Fərman Qurbanov bildirdi ki, dairəni əhatə edən məntəqələrdə 107 gənc ilk dəfə səs verəcək. 6 seçicinin isə yaşı 100-ü keçmişdir. 246 nəfər bələdiyyə üzvlüyünə namizədin mübarizəsini

678 müşahidəçi izləyəcək. Seçkiyə hazırlıqla bağlı görülən işlərlə tanış olmaq üçün Aşağı Öystüzlü kəndində yerləşən 1 saylı seçki məntəqəsində oldu. Məntəqədə 1100 nəfərdən artıq seçici qeydiyyatı almışdır. Onların içərisində 4 nəfər ilk dəfə səs verəcək. Yaşı 90-nı ötmüş seçicilərin sayı isə 2 nəfərdir. Onların hər biri ilə söhbətlər aparılmış, seçkidə iştiraklarının vacibliyi bildirilmişdir.

105 sayılı Tovuz-Gədəbəy Seçki Dairəsini əhatə edən məntəqələrdə də hazırlıq işləri yüksək səviyyədə həyata keçirilmişdir. Seçkilərdə 94 yer uğrunda

181 namizəd mübarizə aparacaq. Dairə seçki komissiyasının sədri Məzahir Həsənov bildirdi ki, 53 seçki məntəqəsinin hamısında bu siyasi kampaniyanın müntəzəm keçməsi üçün son hazırlıq işləri aparılıb. 8 məntəqədə veb-kamera quraşdırılmış, 592 yerli müşahidəçi qeydiyyatdan keçmişdir. Bütün məntəqələr zəruri avadanlıqlarla təmin edilmişdir. Hətta əlillərin rahat səs vermələri üçün bir neçə məntəqədə panduslar quraşdırılmışdır.

*Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"*

45 sayılı Sumqayıt 4-cü Seçki Dairəsini 1 sayılı məntəqəsi Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının binasında yerləşir. Məntəqə seçkiyə tam hazır vəziyyətdədir. Binanın çöklükdə hər bir namizədin şəxsi və platforması asılıb. Bununla seçkilər namizədləri daha yaxından tanımaq üçün imkan əldə edilib.

1 sayılı məntəqə seçki komissiyasının sədri Samir Şəfiyev bildirdi ki, dəqiqləşdirilən siyahı üzrə seçicilərin sayı 1497 nəfərdir. Siyahı hazırlananandan sonra da məntəqənin üzvləri Səbilə Cəfərova və Məxmər Məmmədova hər gün məntəqənin

əhatə etdiyi 3 məhəllədə sakinlərin siyahısını dəqiqləşdirirlər.

Sumqayıtlılar yenə fəaldırlar

Biz məntəqədə olan zaman ilk dəfə səs verəcək Şamil Osmanlı ilə rastlaşdıq. Şamil vurğuladı ki, 2006-cı ildə anadan olub. Qohumlarından Vətən müharibəsində iştirak edənlər var: "Qazi və Şəhid qardaşlarımız bizlərə vətəni sevməyi, onu qorumaq, düşməndən təmizləmək dərslərini öyrətdi. Biz gənclər də yaxşı bilirik ki, bu seçkinin ölkəmiz üçün əhəmiyyəti böyükdür, Qələbəmizdən sonra

keçirilən ilk bələdiyyə seçkisidir. Bu seçkinin ölkəmizin inkişafında xüsusi payı olacaq. Haqqı olanın qələbəsini təmin etmək, səsizlə onu müdafiə etməklə gələcəyə səs verəcəyik".

1944-cü il təvəllüdü Səxavət Salmanovla da məntəqənin qarşısında rastlaşdıq. Yaşlı seçicilərin nümayəndəsi kimi Səxavət müəllim bildirdi ki, vaxtılı Sumqayıt gələndə 18 yaşı vardı: "İlk günlər

dən ictimai işlərdə yaxından iştirak etməyə başladım. O zamandan öyrənmişəm ki, ölkə üçün vacib tədbirlərdə iştirak edim. Neçə gündür hər dəfə buradan keçəndə məntəqəyə baş çökürəm. Məhəllədə qonşularla qərar vermişəm ki, seçkilərdə hamılıqla iştirak edək".

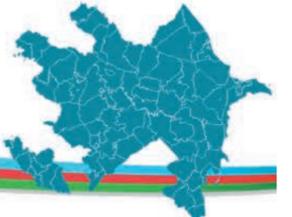
Məntəqənin üzvü Məhsət Şirəliyeva dedi ki, artıq bildiriş vərəqləri hazırlanıb və yaxın günlərdə sakinlərə paylanacaq. Məntəqə seçki

komissiyasının sədri Samir Şəfiyevin sözlərinə görə, seçkinin demokratik keçirilməsi üçün lazım olan bütün işlər görülüb. Məntəqə texniki ləvazimatlarla, təlimatlarla təmin edilib. Müşahidəçilərin sayı seçki günü dəqiqləşəcək. Səsverməyə gələ bilməyən seçicilər də unudulmayıacaq.

*Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"*

Konstitusiyaya və Suverenlik İli 2025

Azərbaycan və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ) arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafı davamlı xarakter daşıyır. Bunun bariz göstəricilərindən biri son illər qeyri-neft ticarətinin ümumi həcmi bir neçə dəfə artmışdır. Kənd təsərrüfatı, texnologiya, özəçliq və enerji infrastruktur sektorlarına investisiyaların yönəldilməsi prioritet təşkil edir.

Hər iki ölkənin dövlət başçıları qarşılıqlı səfərləri iqtisadi əlaqələrin də getdikcə inkişafına böyük tökən verir. Prezident İlham Əliyev BƏƏ-yə bu il yanvarın 13-də başlanan işgüzar səfəri, yanvarın 14-də Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsinin açılış mərasimində iştirak etməsi ilə münasibətlərin növbəti sahifəsi açılır. Ölkəmizin ayrı-ayrı nazirlik və qurumlarının genişlənən əməkdaşlığı da məhz bu münasibətlərdən qaynaqlanır. Məsələn, 2023-cü il dekabrında Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) və Əbu-Dabi Milli Neft Şirkəti (ADNOC) arasında strateji əməkdaşlıq sazişinin imzalanması xatırladığı. Saziş Dubayda keçirilən BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 28-ci sessiyası (COP28) çərçivəsində imzalanıb.

Saziş ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində SOCAR və ADNOC arasında birgə fəaliyyətin daha da genişləndirilməsini, o cümlədən mavi hidrogen, geotermal enerji və karbon emissiyalarının idarə edilməsi sahəsində əməkdaşlıq məsələlərini nəzərdə tutur. COP-dan söz düşmüşkən, COP28-in keçirildiyi BƏƏ, COP29-a ev sahibi olan Azərbaycan və COP30-u qəbul edəcək Braziliyanın "Troyka" şəklində fəaliyyəti də sözügedən əməkdaşlığa güclü dəstək verir. BƏƏ və Azərbaycan arasında təmiz və bərpaulunan enerji sahəsində davamlı əməkdaşlıq onların hazırda başçarıyotun üzvlüyü on böyük problem olan iqlim dəyişikliyinin nəticələrinə qarşı mübarizədə birgə səylərini artırır.

Bütün bunlarla yanaşı, ölkələrimizin birgə reallaşdırdığı "yaşıl enerji" layihələri xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, BƏƏ-nin "Masdar" şirkətinin

Azərbaycan-BƏƏ əməkdaşlığı müasir çağırışlara cavab verir

Ölkəmizdə həyata keçirilən bərpaulunan enerji layihələrində önəmli rol var. Təkcə o faktı qeyd etmək kifayətdir ki, "Masdar" Bakıda Xəzər regionunun və MDB məkanının ən böyük günəş-elektrik stansiyası tikilib. Xatırladığı ki, 230 MVt gücündə "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası 2023-cü il oktyabrın 26-da işə salındı. Obyektin təmələşmə mərasimi isə 2022-ci il martın 15-də Prezident İlham Əliyev iştirakı ilə keçirilmişdi. Prezident stansiyanın açılışında da iştirak etdi. Stansiya 262 milyon dollar dəyərində xarici sarmayə hesabına tikilib. Ölkəmizdə xarici investisiya cəlb edilməklə reallaşdırılan sənaye miqyaslı ilk günəş-elektrik stansiyasıdır. Stansiya hər il 500 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal olunmaqla 110 milyon kubmetr həcmində təbii qaza qənaət ediləcək. Eyni zamanda atmosferə atılan karbon emissiyası 200 min ton azaldılacaq. 550 hektar ərazini əhatə edən elektrik stansiyasında 570 min günəş paneli quraşdırılıb. Bu stansiyanın şəbəkəyə qoşulması üçün 330 kilovoltluq yarımtansiya tikilib. Stansiya 110 mindən çox evi elektrik enerjisi ilə təmin edəcək. Məlum olduğu kimi, "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də

Ölkəmizdə "yaşıl enerji" istehsalının genişləndirilməsi məsələsi də əhəmiyyətli yer alıb. Hədəf ümumi enerji istehsalı gücündə bərpaulunan enerjinin payını indiki 17,3 faizdən 2025-ci ildə 24, 2030-cu ildə isə 30 faizə çatdırmaqdır. Bu məqsədə doğru atılan inamlı və uğurlu addımlardan biri də məhz "Qaradağ"ın tikintisinin başa çatdırılıb istifadəyə verilməsi oldu. Keçən il isə Bakıda Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazov və BƏƏ-nin sənaye və yüksək texnologiyalar naziri, "Masdar" şirkətinin idarə heyətinin sədri Sultan Əhməd Əl-Cabirin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətləri arasında keçirilən görüş tərəfdaşlığın uğurla davam etdiyinin daha bir təsdiqi oldu. Belə ki, görüşdə "Masdar" şirkəti ilə quruda və dənizdə "yaşıl enerji" layihələrinin icrası, hər iki ölkənin apstirm sektorunda dövlət şirkətlərinin iştirakı, həmçinin COP29 çərçivəsində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edildi. 1000 MVt gücündə günəş və külək enerjisi stansiyalarının inşası ölkələrimizin "yaşıl enerji" keçidində birgə töhfəsi kimi dəyərləndirildi. Görüşün yekununda Energetika Nazirliyi və "Azereenerji" ASC ilə "Masdar" şirkəti arasında 445 MVt gücündə Biləsuvar, 315 MVt gücündə Neftçala günəş-elektrik stansi-

yaları və 240 MVt gücündə Abşeron-Qaradağ Külək-Elektrik Stansiyası layihələri üzrə "Investisiya müqaviləsinə Əlavə", "Enerji alqı-satqı müqaviləsi", "Ötürücü şəbəkəyə qoşulma müqaviləsi" və "Torpaq icarə müqaviləsi" imzalandı. 2024-cü il iyunun 4-də Prezident İlham Əliyev "Bakı-Ekspo" Mərkəzində Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində keçirilən 29-cu Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz - "Caspian Oil&Gas" və 12-ci Xəzər Beynəlxalq Energetika və "Yaşıl Enerji" - "Caspian Power" sərğilərinin açılışı zamanı Prezident İlham Əliyev və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin sənaye və yüksək texnologiyalar naziri Sultan Əhməd Əl-Cabir tədbir çərçivəsində Neftçala, Biləsuvar günəş-elektrik stansiyalarının və Abşeron-Qaradağ Külək-Elektrik Stansiyasının təməlini qoydular. Sultan Əhməd Əl-Cabir tədbirdəki çıxışında dedi: "Məqsədimiz 2030-cu ilədək bərpaulunan enerji potensialını üç dəfə artırmaqdır. Böyük məmnuniyyətlə deyirdim ki, zati-aliləri, cənab Prezident də qeyd etdiyi kimi, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və Azərbaycan hazırda üç yeni bərpaulunan enerji layihəsinin təmələşmə mərasimini qeyd edəcəkdir. Biləsuvar və Neftçala günəş-elektrik stansiyaları, Abşeron-Qaradağ külək layihəsi ilə birlikdə Azərbaycanın art-

maqda olan enerji ehtiyaclarını təmin etmək məqsədilə 1 qıqavat təmiz enerji hasil edəcək. Bütün bunlar faktiki olaraq, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin tərəfdaşlığına yazılmaqdadır. Belə ki, burada məqsəd bu ölkənin "yaşıl inkişaf"ını, artımını gücləndirmək və Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərini global şəkildə təşviq etməkdir. Qeyd etmək istəyirik ki, bu cür praktiki tərəfdaşlıqlar bizim bu sahə üzrə öhdəliyimizi bir daha nümayiş etdirir, eyni zamanda bizim səmimi niyyətliyimizi və bu sahəyə olan həqiqi marağımızı bir daha ifadə edir. Məqsədimiz burada yaşıl artım gücündə inkişaf etdirməkdir". Əlavə etmək yerinə düşər ki, 2006-cı ildə BƏƏ-də yaradılan "Masdar" həmin vaxtdan bəri zəngin təcrübə toplayıb, dünyada günəş və külək enerjisinin inkişafına on milyardlarla dollardan çox sarmayə yönəldərək onlarla layihənin iştirakçısı olub. Onu da xatırladığı ki, COP29-un Liderlər Sammitinin açılış mərasimindəki çıxışında Prezident İlham Əliyev "Masdar" şirkətinin adını çəkdi. Bu da təsadüfi deyil. Çünki BƏƏ-nin bu tanınmış şirkəti "yaşıl enerji" sahəsində ən böyük və yaxın tərəfdaşlarımızdandır.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Prioritet hədəf dəyişmir

Hər bir ölkənin siyasi müstəqilliyi onun iqtisadi güdərindən asılıdır. Bu səbəbdən Azərbaycan dövləti xalqın və hər bir vətəndaşın rifahının yüksəldilməsi, onun sosial müdafiəsi və layiqli həyat səviyyəsi qayğısına qalır.

Prezident İlham Əliyev ölkəyə rəhbərlik etdiyi bu illər Azərbaycan tarixinə hərtərəfli və sürətli inkişaf dövrü kimi daxil olub. Ölkəmizin iqtisadi gücü sosial proqramları icra etməyə imkan verir. Dövlət başçısı hələ 2003-cü ildə KİV nümayəndələrinə müsahibəsində demişdir: "Əlbəttə, sosial məsələlər, ordu quruculuğu, qaçqın-köçkünlərin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması, əziyyət çində yaşayan insanların, pensiyacıların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması, onların taleyi ilə ciddi məşğul olacağıq. Mən bütün Azərbaycan xalqının, hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidentiyəm. Mənim borcumdur ki, imkan daxilində hər bir vətəndaşın inkişafına, yaxşılaşdırılmasına doğru irəliləyişi görsün və onu hiss etsin".

Bu gün Azərbaycan dünyaya dayanıqlı iqtisadi inkişafı yanaşı, sosial rifah modelini də təqdim edir. Dövlət başçısı dafələrlə bəyan edib ki, sosial siyasət Azərbaycanın dövlət siyasətinin ayrılmaz hissəsidir. "Bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır" deyən Prezident əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində ardıcıl addımlar atır.

Uğurlu sosial-iqtisadi və siyasi nailiyyətlər, milli və multikultural dəyərlər qarşısındakı illərdə Şərqlə Qərbin qovşağı olan Azərbaycanın qüdrətini daha da artıracağına əminlik yaradır. Bu imkanlar 2030-cu ilə qədər olan mərhələdə respublikamızın iqtisadi suverenliyinin möhkəmləndirilməsinə və müasir həyat standartlarına əsaslanan yüksək sosial rifah cəmiyyətinə malik qüdrətli dövlətə çevrilməsinə zəmanət verir.

Bu gün Azərbaycanın dünyada qəbul edilən yeni iqtisadi və sosial inkişaf modeli qarşısındakı illərin aydın mənzərəsinə yaradır. Bu uğurla yol açan əsas amil isə təkmil islahatlar, zamanın tələblərinə uyğun yeniləşmə, dünyanın qabaqcıl ölkələrinin təcrübəsinə istinad etməkdir. Sistemli xarakter daşıyan islahatların nəticəsi olaraq, Azərbaycan beynəlxalq aləmdə sosial dövlət kimi tanınır və nüfuz qazanır.

Ölkəmizdə əhalinin sosial rifahının təmin olunması istiqamətində dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən biri sosialyönümlü xərclərin artırılmasıdır. Bu, özünü bütöcə göstəricilərində də aydın büruzə verir. Məsələn, 2021-ci ildə dövlət büdcəsində sosialyönümlü xərclər 10,3 milyard manat təşkil edirdisə, 2024-cü il üçün bu məbləğ 15,5 milyard manata çatdırılıb. 2025-ci ilin büdcəsində isə sosial xərclər 16,9 milyard manat nəzərdə tutulub. Bu göstəricilər qısa müddətdə sosial xərclərin 6,6 milyard manat artdığını ortaya qoyur. Ümumiyyətlə, sosialyönümlü xərclərin dövlət büdcəsində çəkisinin 41 faizə çatması sosial rifahın dövlət siyasətinin prioritet istiqaməti olduğunu bir daha təsdiqləyir. Bu artım həmçinin vətəndaşların həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, sosial təminat sisteminin gücləndirilməsi və əhalinin həssas təbəqələrinə dəstək verilməsi istiqamətində görülən tədbirlərin əhəmiyyətini göstərir.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin 23 dekabr 2024-cü il tarixli "Əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması sahəsində tədbirlərin davam etdirilməsi haqqında" sərəncamı vətəndaş rifahının təminatı məqsədilə aparılan sosial islahatların uğurlu davam etdirildiyini bir daha göstərir. Sərəncama əsasən, 2025-ci il yanvarın 1-dən ölkəmizdə minimum aylıq əməkhaqqının məbləği 345 manatdan 16 faiz artımla 400, 2025-ci il fevralın 1-dən əmək pensiyasının minimum məbləği 280 manatdan 14,3 faiz artımla 320 manata çatdırılır.

Məlumdur ki, tarixi Zəfərimizdən sonra "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" təsdiqlənmişdir. Milli sosial rifah səviyyəsinin davamlı artması məqsədilə yüksək, dayanıqlı, inklüziv və başlıca olaraq özəl təşəbbüslərə arxalanan iqtisadi artımın sürətlənməsi, azad edilmiş ərazilərdə əhalinin qaydışının təminatı Azərbaycanın yeni inkişaf istiqamətinin ideoloji nüvəsini təşkil edir. Ölkəmizin uzunmüddətli davamlı və sürətli inkişafı üçün cəmiyyət, biznes və dövlət üçlüyünün uğurlu əlaqəsi dövlətin iqtisadiyyatda rolunun bazar-yönümlü islahatlar vasitəsilə səmərəli idarə olunmasına və özəl mülkiyyət institutlarının gücləndirilməsinə yol açır.

Asad edilmiş ərazilərimizdə aparılan bərpauruculuq işlərində də vətəndaş məmnunluğunun qorunması dövlətimizin əsas prioritetidir. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə insanların özünüməşğulluğunun təmin edilməsi istiqamətində çox ciddi addımlar atılır. İş yerlərinin yaranması üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görülür. Heç şübhəsiz ki, Azərbaycanın gündə-günə artan iqtisadi qüdrəti, güclü siyasi mövqeyi və iradəsi düşmənlərimizi ciddi narahat edir. Hər vasitə ilə Azərbaycanı mane olmağa çalışan qüvvələr Ermənistanı silahlandırmaqda bölgədə sabitliyi pozurlar. Yerli telekanallara müsahibəsində hərbi və təhlükəsizlik məsələlərinə ayrılan xərclərə toxunan Prezident İlham Əliyev fikirlərini belə izah etmişdir: "Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpasına 4 milyard, hərbi və təhlükəsizlik məsələlərinin həlli üçün 8,4 milyard manat vəsait xərcləyirik. Bu, tam kifayət ola bilər. Çünki Ermənistanın silahlanma yarışını bizim də maliyyə resurslarımızı əsas məsələlərdən başqa hərbi məsələlərə cəlb etməyə məcbur edir".

Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın ekoloji siyasətinin əsasında təmiz dünya qurmaq dayanır

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) böyük uğurlarla başa çatdı. Azərbaycan global iqlim problemlərinin müzakirəsinə həsr olunmuş tədbirin ən yüksək səviyyədə təşkil üçün üzünə düşən bütün öhdəlikləri layiqincə həyata keçirdi. Noyabrın 11-dən 23-dək Azərbaycanda keçirilən bu mötəbər tədbir ilk gündən uğurlu təşkil ilə diqqətləri özünə cəlb etdi. Dünyamız üçün olduqca zəruri olan bu global tədbirin ölkəmizdə keçirilməsinə üstünlük verən beynəlxalq birlik övələrdən konfransın uğurla baş tutacağına əmin idi. Çünki indiyə qədər ölkəmizin paytaxtı Bakı şəhərində neçə-neçə beynəlxalq əhəmiyyətli idman yarışları, həmçinin müxtəlif təşkilatların zirvə görüşləri yüksək səviyyədə keçirilmişdi.

Dünyamız üçün vacib olan COP29-un Azərbaycanda reallaşdırılması hər şeydən əvvəl Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü uğurlu siyasətin və dövlət başçımızın dünyada daim artan nüfuzunun nəticəsidir. Çünki Azərbaycan öhdəlik götürdüyü, imzasını atdığı bütün beynəlxalq müqavilələrə sadıq qalır. Bunlar isə ölkəmizin beynəlxalq imicini dünyada artırır, onu etibarlı bir tərəfdaş kimi tanıdır. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizin beynəlxalq aləmdə qazandıdığı uğurlar Azərbaycan xalqını sevindirir.

Təəssüflər olsun ki, Azərbaycanın uğurlarına səmimiyyətlər də var. Başda Fransa olmaqla xarici dövlətlərdə fəaliyyət göstərən erməni lobbisindən pul kisəsindən asılı olan Qərb dairələrinə məqam yaranan kimi ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası aparılır. Çirkin məqsədlərinə çatmaq üçün min oyundan çıxıb bütün vasitə və yollara əl atırlar. Azərbaycanın bir-birindən böyük uğurları, daim inkişaf etməsi, dünyada söz sahibinə çevrilməsi, COP29 kimi mötəbər tədbirə evsahibliyi etməsi bir sıra Qərb ölkələrini narahat edir, yuxula-

rını orşo çəkdirir. Bu işdə Fransa və erməni lobbisinin təsirdən çıxma bilməyən Avropa Parlamentini bütün iqtisadçılarla çalışdırıb ki, bu mötəbər tədbir Azərbaycanda baş tutmasın. Çünki COP29-un ölkəmizdə keçirilməsi Azərbaycanın nüfuzunu dünyada daha da artıracaqdı. Anti-Azərbaycan qüvvələrinin bu istiqamətdəki bütün səyləri iflasa uğradı. Dünya ictimaiyyəti bu mənasız və məntiqsiz çağırışlara, yalandan yoxluqluq boş hayküllərə əhəmiyyət vermədi.

Prezident İlham Əliyev 7 yanvar 2025-ci ildə yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibəsində COP29-un ölkəmizdə keçirilməsinə əngəl törədən qüvvələrdən də bəhs etmişdir. Dövlət başçısı demişdir ki, daha bir gözləmədiyimiz problem COP29-u siyasi motivlər səbəbindən boykot etmək cəhdləri idi. Bu, olduqca gözəllənməz idi. Hesab edirik ki, bu tədbirə evsahibliyi etməsi heç bir ölkə bu dərəcədə müqavimətə rast gəlməmişdir. Lakin biz bunun da öhdə-sindən gələ bildik. Boykot uğursuz

oldu. Baxmayaraq ki, siz də qeyd etdiyiniz kimi, böyük ölkələr, xüsusilə də Fransa olmaqla gələni edirdi ki, tədbiri gözdən salsın: "Həmkarlarımızdan aldığımız məlumata görə, Fransa Prezidenti şəxson onlara zəng edərək Bakıya getməməyi tövsiyə edirmiş. Yəni liderlərin buraya səfər etmələrinin qarşısını almaq üçün hətta belə vasitəyə də əl atılmışdır. Lakin bu da uğursuz oldu. 80 dövlət və hökumət başçısı Bakıya səfərə gəldi və bu, bir daha Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş olduğunu nümayiş etdirdi".

Bütün maneələrə, qarayaxma kampaniyalarına baxmayaraq, ölkəmizin paytaxtı Bakı şəhərində keçirilən COP29 yüksək səviyyədə təşkil olundu. Bütün iştirakçılar təşkilatçılıq işlərindən razı qaldılar. Buna görə də bu mötəbər tədbir beynəlxalq aləmdə böyük əks-səda doğurdu. Azərbaycanın daim dünyada artan nüfuzunu daha da yüksəltdi. Tədbirdə iştirak edən rəsmi şəxslər, media mənəbləri, tanınmış ekspertlər

və dünya liderləri Azərbaycanın bu tədbirdəki möhtəşəm təşkilatçılığına yüksək dəyər verdilər. Ən əsası isə Bakı global iqlim dəyişmələri ilə bağlı müzakirələr üçün beynəlxalq platformaya çevrildi. Amma hələ bu uğur da son deyildi. Bakı iqlim problemlərinin müzakirə olunduğu platformaya çevrilməklə yanaşı, həm də global həmrəyliyin gücləndiyi, bəşəriyyətin gələcəyi üçün önəmli addımların atıldığı tarixi məkan kimi yaddaşlara yazıldı.

COP29-da bir sıra mühüm təşəbbüslər də oldu. Prezident İlham Əliyev 7 yanvar 2025-ci ildə yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibəsində bu təşəbbüslərə də toxunaraq demişdir: "...Azərbaycanın irəli sürdüyü təşəbbüslərin sayı 14 idi. Onların hamısını sadalamaq istəmərim. Lakin bu, bizim bu məsələyə nə qədər ciddi yanaşdığımızı göstərir. Əlbəttə ki, digər COP tədbirlərində istifadə olunacaq daha bir miras hazırlıq, keçmiş və gələcək COP-a evsahibliyi edən ölkələr arasında "Troy-

ka" mexanizmidir. Bu, bir sinerji yaradır, çünki biz BƏƏ-də ölkəyə edilmiş uğur üzərində uğur qazandıq - mən COP28 BƏƏ Konsensusunu nəzərdə tuturam. Biz onların təcrübəsindən istifadə etdik və bu il Braziliyada keçiriləcək COP zamanı orada BƏƏ və Azərbaycanın ölkəyə etdiyi uğura uğur əlavə olunacaq".

COP29-un başa çatdığı vaxtdan xeyli zaman ötsə də, bu mötəbər tədbir üzərində yəndə də ən yüksək səviyyələrdə danışıqlar, edilən səfərlər, keçirilən görüşlər tez-tez xatırlanır. Yanvarın 13-də Prezident İlham Əliyev Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə işgüzar səfəri çərçivəsində Əbu-Dabi-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan ilə görüşüb. Görüşdə başqa məsələlərə yanaşı, COP29-un keçirildiyi günlərdə səfərlər də xatırlanıb. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti 2024-cü ildə Azərbaycana rəsmi və COP29 ilə bağlı səfərlərini, bu səfərlər çərçivəsində dövlətimizin başçısı ilə keçirdiyi görüş-

ləri və aparılmış müzakirələri məmnunluqla yada salıb.

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidentinin COP29-da iştirakını bir daha yüksək qiymətləndirən Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, bu mühüm beynəlxalq tədbirin uğurla başa çatdırılmasında Azərbaycanın Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə əməkdaşlığı və bu ölkənin konsepsiyası da öz rolunu oynayıb.

Hazırda Azərbaycan COP29-la bağlı üzünə düşən bütün öhdəliklərə yüksək həssaslıqla yanaşır, həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq səviyyədə çoxlarına nümunə olacaq inamlı addımlar atır. Bu istiqamətdə həyata keçirilən layihələrdən, aparılan mühüm işlərdən aydın görünür odur ki, ölkəmizin "yaşıl enerji" təşəbbüsləri və ekoloji siyasətinin əsasında insan amili və gələcək nəsillər üçün sağlam bir dünya qurmaq dayanır.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Paşinyan sülhsevər olduğunu əməldə göstərməlidir

"Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan və onun komanda üzvləri üzdə sülhdən danışıqlar da, realda yürütdükləri siyasətləri ilə bunun əksi-ni həyata keçirirlər. Müdafiə sahəsində isə biz Ermənistanın Qərbdəki havadarlarından öldürücü silahlar almasının şahidiyik".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramov deyib. O bildirdi ki, rəsmi İrəvan maddi qarşılığını ödəmədən müasir silahları əldə edir və fərqli platformalarda özü barədə "məzlum" obrazı yaratmağa çalışır. Daim imperialist maraqların alətinə çevrilmiş Ermənistan sülhpərvər kimi yox, aqressiv davranır. Prezident İlham Əliyevin yerli televiziya kanallarına müsahibəsi zamanı səsləndirdiyi fikirlər bu istiqamətdə konkret və aydın təsvir formalaşdırmaqla yanaşı, kifayət qədər önəmli mesajları da özündə ehtiva edir. Dövlət başçısı Azərbaycanın hərbi və təhlükəsizlik məsələlərinə verdiyi önəm bir daha vurğulayaraq qeyd etdi ki, Ermənistanın silahlanması sadəcə yeni gərginliyə gətirib çıxaraçaq: "Biz bunu istəmirik. Biz sülh istəyirik. Biz istəyirik ki, artıq müharibə səhifəsi bağlansın. Ancaq görürük ki, Ermənistanın həm özü, həm onun yeni havadarları bunu istəməzlər".

K.Bayramov qeyd etdi ki, Qərbdə regionda çox təhlükəli strategiyasını həyata keçirmək planını yenidən işə salıb: "Ermənistanın hücum təyinatlı silahları əldə etməsi gələcəkdə regionda münafiqşənin yenidən alovlanmasına səbəb olacaqdır. Fransa və Hindistanın bu ölkəyə göndərdiyi pul-silahlar, Yunanistanın "S 300" raket komplekslərini Ermənistanına vermək niyyəti, adını "sülh fondu" qoyub Hayastana silah-sursat, hərbi texnikaların alınması üçün milyonlarla dollar ayıran Avropa İttifaqının "Avropa Sülh Fondu" Ermənistanı yenidən revanşist fikirlərə salıb. Bir tərəfdən Fransa, digər tərəfdən Aİ-nin Ermənistan silahlandırması bu qüvvələrin, əslində, Qafqazda yeni münafiqşə ocağını yaranmasında maraqlı olduqlarını bir daha göstərir. Azərbaycan bütün prosesləri izləyir və Ermənistanın silahlandırılması faktlarını görür. Təsəvvüf deyil ki, bu il Azərbaycanın hərbi bütəcəsi rekord həddə çataraq 8.4 milyard manat olacaq müəyyən edilib. Silahlanma yarışına daxil olmaq Ermənistanın iqtisadi resurslarını daha çox hərbi xərclərə yönəltməsinə səbəb olur və bu da ölkənin inkişafını əngəlləyir, vətəndaşların gündülic həyatını çətinləşdirir".

Deputat diqqətə çatdırıb ki, revanşizm meyillik birinci növbədə Ermənistanın özünə ciddi təhlükə yaradır, çünki bu siyasət ölkəni uzunmüddətli gərginliklərə və daxili münafiqşələrə sürükləyir. Revanşist siyasət onsuz da bu ölkənin zəif olan sosial vəziyyətini daha da ağırlaşdırır. Belə ki, erməni xalqı iqtisadi və sosial tərəqqi arzulayır, amma müharibə təhlükəsi narazılıqları artırır. Digər tərəfdən, həmin siyasət beynəlxalq aləmdə Ermənistanın təcrid olunmasına və mövcud müttəfiqlərinin dəstəyini itirməsinə yol açacaq ki, bu da ölkənin gələcəkdə daha da çətin vəziyyətə düşməsinə səbəb olacaqdır. Bu meyillər yalnız Ermənistanın daxilində deyil, həm də regiondakı digər dövlətlərin təhlükəsizlik maraqlarına da təhdid edir.

Deputat vurğulayıb ki, Azərbaycanın prinsipial və ədalətli mövqeyi həm də beynəlxalq aləmdə bu məsələnin ciddiyətini açıq şəkildə nümayiş etdirir. Dövlətimizin strateji hədəfləri sülhün bərqərar olması üçün hər cür diplomatik təşəbbüsləri dəstəkləməkdədir. Beləliklə, bu yanaşma eyni zamanda Azərbaycanın regionda ədalətli və davamlı sülhün təmin olunması yönündə həyata keçirdiyi ardıcıl siyasətini ifadəsindir.

K.Bayramov bildirdi ki, Ermənistan rəhbərliyi Azərbaycanla sülhdə maraqlıdırsa, pozitiv addımlar atmalıdır: "Birinci növbədə, Minsk qrupunun təşəbbüslərini dəstəkləməli, konstitusiyasından Azərbaycanı ərazi iddialarının yer aldığı müstəqillik bəyannaməsinə istinadla bağlı müddəaları çıxarmalı, eyni zamanda sülhə silahlanma prosesindən əl çəkməlidir. Yalnız belə olan halda regionda dayanıqlı sülh və təhlükəsizlikdən söhbət gedə bilər. Doğrudur, Ermənistanın baş nazirinin mətbuat katibi Nazeli Baqdasaryan ölkəsinin Minsk qrupunun təşəbbüslərini dəstəkləməyə hazır olduğunu bildirdi. Eyni zamanda N.Baqdasaryan Ermənistanın Azərbaycanı ərazi bütövlüyünü tanıdığını və sülh sazişi imzalamıqla bunu təsdiqləməyə hazır olduğunu bildirdi. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev dəfələrlə Minsk qrupunun və onun bütün institutlarının ləğv ediləcəyini bəyan edib. Bu qrupun təşəbbüslərini Azərbaycanın Ermənistanla sülh sazişi imzalaması üçün sərəflərindən bildirir. Amma yəndə də burada sözə yox, konkret əmələ ehtiyac var, çünki rəsmi Bakının mövqeyi aydındır".

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın yeganə istəyi, məramı sülhdür

Tarixin bütün dövrlərində Azərbaycan sülhün, əmin-amanlığın tərəfdarı olub. Xalqımız heç vaxt özge ərazilərinə göz dikməyib. Əksinə, hər zaman qonaqpərvərliyi, humanistliyi ilə örnək olub. Bərəkətli süfrəsi açıq olub, qapısı döyənə naimid qaytarmayıb. Təbiətinin gözəlliyi, sərvətlərinin bolluğu bənəy-qədimdən çoxlarını cəlb edib. Uzaq-uzaq məmləkətlərdən Odlar yurduna gəliblər. Dünyanın məşhur səyyahları bu məmləkəti gördükdən sonra onun haqqında heyrat və məmnunluqla danışmış və yazmışlar.

Bu ölkənin təbii sərvətlərindən yalnız öz əhalisi bəhrələnməyib. Bəzən kənardan gəlmələr hətta öz yerli sakinlərindən çox faydalanmışlar. Təəssüf ki, yaxşılığa yamanlıqla cavab verənlər də az olmayıb. Süfrəsindən yemək, ocağından od götürənlər, yurdunda sığmaq verdikləri bəzən düşmənlərinə çevrilib. Ermənilərə torpaqlarında yaşamaq üçün yer verəndə də bəbəllərini onlara bu qədər namərdlik edəcəklərini, xalqımızın başına fəlakətlər gətirəcəklərini bilməyiblər. Özlərini mehriban, fəqir kimi göstərərək yaşamaq üçün yer alan ermənilər iki yüz il ərzində dondan-dona giriblər. Firsət tapan kimi məkrli niyyətlərini reallaşdırmağa, özlərinə dövlət yaratmağa cəhd ediblər. Onların tarixdə heç zaman mövcud olmamış və olmayacaq "böyük Ermənistan" xülyaları başqalarına gülcün, sərəsəmlə kimi görünüb.

Azərbaycan ərazilərinin bir hissəsində özlərinə Ermənistan adlı dövlət yaratdıqdan sonra da ermənilər işğalçı planlarından əl çəkməyiblər. XX əsrin sonlarında erməni quldurlarının Qarabağda, Şərqi Zəngəzurda yaratdıqları münafiqşələr, qırğınlar da bu planın hissəsi idi. Ermənistanın işğalçı siyasəti noticiyə Ermənistan Azərbaycan xalqı 1990-cı illərdə ağır faciələrlə üzləşdi, soyqırımlarına məruz qaldı. O illərdə Ermənistan Azərbaycan ərazisinin iyirmi faizini zəbt etdi, işğalçılar bir milyon soydaşımızı evindən, yurtdan qovdu. Otuz il işğal altında saxlandıqları Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərində erməni vandalları daşı daşı üstə qoymadılar.

Ancaq Azərbaycan dövləti, xalqı bir daha torpaqlarını güzəştə getmək

niyyətində deyildi. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev dəfələrlə bəyan etmişdi ki, biz Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövləti yaradılmasına imkan verməyəcəyik.

Azərbaycan öz torpaqlarını sülh yolu ilə almaq niyyətində idi. Bunu dövlətimizin siyasəti, xalqımızın məramı təsdiq edirdi. Azərbaycanın sülh məramı işğalçı Ermənistan və onun havadarlarının məkrli siyasətində gərçəkləşmədi. Prezident İlham Əliyevin yanvarın 7-də yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibəsində diqqətə çatdırıldığı kimi, Ermənistan Azərbaycan ərazilərinin bir santimetrini belə azad etmək istəmədi: "Onlar hesab edirdilər ki, bir müttəfiqdən milyardlarla dollarlıq pulsu silah, digər ikisindən isə siyasi və mənəvi dəstək aldıqlarına görə özlərini rahat hiss edirdilər. Beləliklə, ATƏT-in Minsk qrupunun üç həmsədrinin hamısı mənim cavab verdiyim həmin dövrdə birmənalı olaraq işğalçının tərəfində idi. Mən bunu 2004-cü ildən Minsk qrupu çərçivəsində danışıqlar aparandan sonra "üçlüklə" çoxlu sayda görüşlər keçirən insan kimi deyirəm. Ona görə də biz, əlbəttə, bu ərazilərin dialoq yolu ilə qaytarılacağına güman etmirdik. Eləcə də ərazi bütövlüyünün təmin edilməsini".

Xarici havadarları Ermənistanı dəstək verərək Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərini işğalını uzatmağa nail olmaqla bərabər, sülhə də zərbə vurdular. Nəticədə Azərbaycan ədaləti özü bərpa etdi.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin növbəti tərribatı ilə 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan Vətən müharibəsi qırx dörd gün sonra Azərbaycan Ordusunun böyük Zəfəri ilə başa çatdı. Müzəffər Ordumuzun şücaəti ilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur düşməndən azad edildi. 2023-cü ilin sentyabrında bir gündən də az çəkməklə xarici erməni dövləti yaradılmasına imkan verməyəcəyik.

Bu gün Cənubi Qafqazın lider dövləti olan Azərbaycan sabitliyin, əmin-amanlığın, təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə səy göstərir. Təəssüf ki, regionumuzda sülhün bərqərar olmasını istəməyən qüvvələr öz bədxah əməllərindən əl çəkmirlər. Onlar Ermənistanı silahlandırmaqla Cənubi Qafqaz üçün yeni təhlükə, təhdid yaradırlar. Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibəsində nəzərə çatdırdı ki, İkinci Qarabağ müharibəsinin və antiterror əməliyyatının nəticələrini Ermənistanın çox ciddi qəbul etməməsi: "Ermənistanın silahlanması sadəcə olaraq yeni gərginliyə gətirib çıxaraçaq. Biz bunu istəmirik. Biz sülh istəyirik. Biz istəyirik ki, artıq müharibə səhifəsi bağlansın. Ancaq görürük ki, Ermənistanın həm özü, həm onun yeni havadarları bunu istəməzlər. Onlar revanşist fikirlərlə yaşayırlar və Ermənistan faktiki olaraq bölgə üçün bir təhdid mənbəyidir".

Dövlət başçısı bildirdi ki, müstəqil Ermənistan dövləti, əslində, faşist dövlətdir, çünki əgər bu ölkəyə 30 ilə yaxın faşist ideologiyasının daşıyıcıları rəhbərlik edərsə, bu ölkəni onlar elə özləri kimi də formalaşdırırlar. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Ermənistanın birinci üç rəhbəri faşist ideologiyasının daşıyıcılarıdır: "Ermənistanın indiki rəhbəri, mən demişəm, indi özündən sülh göyərçini düzəltmək istəyir. Amma baxın, görün, onun 2018-2019-cu illərdəki çıxışlarına, onları indi heç kim xatırlatmaq istəmir. Hətta onun Fransadakı dostları da ondan imtina etmək istəməzlər. Yəni bu ideologiya orada yaşayır və bunun daşıyıcıları sadəcə olaraq bugünkü Ermənistan müxalifəti deyil, Ermənistan iqtidardır. Bir daha demək istəyirəm ki, biz sadəcə olaraq müşahidəçi kimi buna tamaşa edəsi deyilik. Ermənistan silahlanmanı dərhal dayandırılmalıdır. Ona silah verən Fransa və digər ölkələr o kontraktlara xitam verməlidir, ləğv etməlidir. Artıq Ermənistanla göndərilmiş silahları geri qaytarmalıdır. Bu, bizim şortimizdir. İndi kim bunu necə istəyir, elə də qəbul etsin. Mən sözümdə deyirəm, onlar da bilirlər, onların arxasında duranlar da bilirlər ki, əgər biz nəyisə deyirik, deməli, artıq bu məsələyə çox ciddi yanaşırıq".

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Ermənistanın Minsk qrupu ilə bağlı mövqeyi səmimi deyil

"Ermənistan tərəfi Minsk qrupunun buraxılması ilə bağlı fəaliyyətdə başlanılmasının nəzərdən keçirildiyini bildirir. Lakin Ermənistanın Azərbaycanla münasibətlərinin normalaşdırılması prosesi ilə bağlı ziddiyyətli addımları, regionumuzda sülhə və təhlükəsizliyə təhdid yaranan əməlləri Minsk qrupu ilə bağlı sərəfləndiyi mövqeyin səmimiyyətinə inamı azaldır".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin deputatı Zaur Şükürov deyib. Deputat bildirdi ki, Azərbaycan davamlı sülhə nail olunması və etibarlı sülh sazişinin imzalanması üçün Ermənistanın konstitusiyasında yer almış ölkəmizə qarşı ərazi iddialarının aradan qaldırılmasını tələb etməsinə baxmayaraq, Ermənistan rəhbərliyi hər vaxtla bu tələbin yerinə yetirilməsindən boyun qaçırır. Bildiyimiz kimi, bir neçə gün öncə Ermənistanın keçmiş prezidenti Levon Ter-Petrosyanın 1993-cü ildə keçirilmiş və "Yerkrapa" hərbi təşkilatının, Müdafiə Nazirliyinin təşkilatlarının da iştirak etdiyi toplantı zamanı etdiyi çıxışı yayıldı. Levon Ter-Petrosyanın bu çıxışı Ermənistanın faşist, irqçi, işğalçı siyasətini bir daha təsdiq etdi. "İclasda Ter-Petrosyan Azərbaycanı qarşı 6 əsrlik planları barədə danışıraq, hədəflərini çatdırdı, irqçi, ksenofob dairələrin, xarici ölkələrin nümayəndələrinin birgə məhsuludur. "Belə bir faşist dövlətə biz qonşuyuq və faşizm təhlükəsi soursuzdur. Əsrlər boyu belə bir ideologiya ilə bəslənmiş erməni cəmiyyəti, nəhayət, öz qonşuları ilə sülh sərəfləndiyi yaşamağa maraqlıdırsa, bu faşist ideologiyasının kökünü kəsməlidir. Əks halda Azərbaycan dövləti bu ideologiyaya məhv edəcəkdir".

Deputat vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibəsində Zəngəzur dəhlizi məsələsinə də toxunaraq bildirdi ki, Ermənistan qarşısında Türkiyə ilə Azərbaycan arasında coğrafi maneə kimi fəaliyyət göstərməlidir: "Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvana niyə müxtəlif, başqa yollarla getməliyik? Bizim bərbəşə əlaqəmiz olmalıdır və bu əlaqə Ermənistanın suverenliyini şübhə altına qoymur. Sadəcə olaraq onlar 10 noyabr Boyanatının müddəalarını yerinə yetirməlidirlər. Orada hər şey aydın görünür. Bir dərd ildən çoxdur ki, sibir göstərir və bu məsələnin danışıqlar yolu ilə həll olunmasını gözləyirik. Biz nə qədər gözləməli olacağıq və nə üçün gözləməliyik? Ermənistan anlamalıdır ki, Cənubi Qafqazda Azərbaycanı aparıcı iqtisadiyyatı, hərbi gücü olan qüdrətli dövlətdir. Bugünkü dünyada güc amili ön plandadır və Ermənistan bunu unutmamalıdır. Zəngəzur dəhlizi açılmalıdır və açılacaqdır".

Ə.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Paşinyanla bağlı şok iddia: "İstefaya hazırlaşır"

Ermənistan növbədənəknər seçkilərə gedə bilər

Ümumiyyətlə, indiki mərhələdə Ermənistan iqtisadi, siyasi, geosiyasi və hərbi sferalarda çox çətin duruma düşüb. Hər sahədə yaranmış problemlərin altında əzilən ölkənin baş naziri Nikol Paşinyan çıxış yoluunu Qərbdə sığınmağa gördür, onun verdiyi vədlərə güvənir. Hər halda Paşinyan hakimiyyətinin nümayiş etdirdiyi xarici siyasət konkret seçim etdiyi görünür, Rusiyanın xeyrinə olmayan bu istiqamətdə ısrarlı davranmağa çalışır. Elə bunun nəticəsidir ki, artıq Qərbdə Ermənistanın növbədənəknər parlament seçkilərini ən yaxın zamanda keçirməyi tələb edir.

Bu günlərdə Nikol Paşinyanın keçmiş silahdaşı, deputat Ovik Ağazaryan yaxın aylarda baş nazirin istefaya gedəcəyini və ölkədə növbədənəknər seçkilərin keçiriləcəyini bildirdi. O, hazırkı xarici siyasi hadisələrin erkən seçkilərin hakimiyyətin maraqlarına uyğun şərait yaratdığını düşünür: "Nikol Paşinyanın indi yenidən etimad mandatı almaq və planlarını irəli sürmək şansını daha çoxdur. Növbədənəknər seçkilər keçirmək üçün başqa səbəblər də var".

Ağazaryan keçən ilin sonuna qədər baş nazir Nikol

Paşinyanın komandasında yer alıb və hakimiyyət dairələrində baş verənlərdən xəbərdar olub. "Vətəndaş müqaviləsi" partiyasının ən yaşlı üzvlərindən biri olan Ağazaryan Paşinyanın mandatını təhvil vermək tələbini yerinə yetirmək üçün imtina etdiyi üçün komandanadan xaric edilib. Növbədənəknər seçkilərlə bağlı proqnozlar fonunda Ağazaryan öz partiyasını yaradır və hakimiyyəti öz əlinə almağa hazırlaşır.

Yerli medianın verdiyi xəbərlərə görə isə Nikol Paşinyan və "Vətəndaş müqaviləsi"

partiyası növbədənəknər seçki məsələsinə ən azından yaya qədər dayanırmağa qərar verib. Belə ki, "4rd.am" nəşri yazıb ki, Paşinyan növbədənəknər seçkilərdə qələbəsini tam təmin edə biləcək xüsusi müvafiq ciddi strukturlara və mənurlara malik olmadığını anlamıya başlayıb. Qeyd olunub ki, regional strukturlarda vəziyyət xüsusilə ağırdır, əksəriyyəti hələ tam formalaşmayıb, ona görə də ən azı mövcud hakimiyyət orqanları regional fəaliyyətləri güclən-

dirəcəklər. İstənilən halda hər bir nazirə hər hansı bir vilayətin "sefiiyi" tapşırıqları və ümumi koordinasiyanı müdafiə naziri Suren Papikyan həyata keçirəcək.

Hazırda Paşinyan müxtəlif qərbyönümlü fiqurlarla qızğın danışıqlar aparır, baş nazirin birinci müavini postuna təyinatla bağlı müzakirələr gedir.

Ümumiyyətlə, hazırkı şərtlərdə Paşinyanın seçki yolu ilə hakimiyyətdən uzaqlaşdırmaq mümkün deyil. Çünki hakim qüvvə çox tez bir zamanda seçkini saxtalaşdırmaq üçün bütün mexanizmləri mənimsəyib və təkmilləşdirib. Növbədənəknər seçki İrəvan Ağsaqqallar Şurasına seçkidə olduğu kimi, parlament müxalifətinin dəyişməsinə, anti-Rusiya qüvvələrinin təsirinin artmasına səbəb ola bilər.

Ermənistan Rusiyanın reytingi Paşinyanın reytingindən də sürətlə aşağı düşür. Bu,

mübaligə deyil, obyektiv reallıqdır. Xalqı isə siyasi proseslərdə deyil, məhz istidkə daha da çətinləşən ölkənin sosial-iqtisadi vəziyyəti düşündürür. Dərin ruh düşkünlüyünə qorqulan əhali çıxış yolunu müharibədən görür.

Əhalinin sayı yəndə sürətlə azalmağa davam edir, xaricə köçənlərin sayı günbəgün artır. Əhalinin təbii artım səviyyəsinin get-gedə aşağı düşməsi isə erməni sosioloqlarının hakimiyyətdən ünvanlanmış xəbərdarlıqlarının çoxalmasına səbəb olur. Real vəziyyət Ermənistanın faktiki olaraq demokrafiyə bəhrənə yaşadığını, bu problemin həlli perspektivinin olmadığını göstərir.

Beləliklə, gedən proseslər Ermənistanın sürətlə məhvə doğru yaxınlaşdığını bir daha təsdiqləyir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Səudiyyə Ərəbistanı Krallığında İslam İnkişaf Bankı çərçivəsində əməkdaşlığın inkişafı müzakirə edilib

İqtisadiyyat nazirinin birinci müavini Elnur Əliyev Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına səfər çərçivəsində İslam İnkişaf Bankının prezidenti Məhəmməd Süleyman Əl-Casir və Türkiyənin xəzinə və maliyyə nazirinin müavini Osman Çelikkə görüşüb, bankın "Müdirlərin görüşü"ndə iştirak edib.

İqtisadiyyat nazirinin birinci müavini Elnur Əliyev Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına səfər çərçivəsində bir sıra görüşlər keçirib. İslam İnkişaf Bankı (İİB) Qrupunun prezidenti Məhəmməd Süleyman Əl-Casir və Türkiyənin xəzinə və maliyyə nazirinin müavini Osman Çelikkə görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında müzakirələr aparılıb.

Səudiyyə Ərəbistanı Krallığında İİB-nin "Müdirlərin görüşü"ndə bankın növbəti 10 il üçün strateji çərçivə sənədinin (2026-2035) formalaşdırılması ilə bağlı müzakirələr, qurumun prioritetləri və istiqamətləri, eləcə də üzv ölkələrin inkişaf ehtiyacları ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

İqtisadiyyat nazirinin birinci müavini Elnur Əliyev ölkəmizin İslam İnkişaf Bankı ilə səmərəli əməkdaşlığı etdiyini, Azərbaycanın həyata keçirdiyi layihələrə bankın dəstəyinin yüksək qiymətləndirildiyini vurğulayıb.

Bakıda keçirilən COP29 çərçivəsində Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində "Qız qalası su anbarından magistral suvarma kanalının tikintisi" üzrə İİB ilə tərəfdaşlıq haqqında imzalanmış sənədin əhəmiyyətini xüsusi qeyd edilib. Suvarma kanalının tikintisinin Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində beynəlxalq maliyyə institutları tərəfindən maliyyələşdirilən ilk layihə olduğu diqqətə çatdırılıb.

Çərçivə sənədində müvafiq üzv ölkələrin yenidənqurma və bərpa ehtiyaclarının, eləcə də iqlimə həssas regionlarda quraqlıqın aradan qaldırılması kimi məsələlər diqqət yetirilməsinin vacibliyi qeyd olunub. Nəqliyyat dəhlizləri, enerji şəbəkələri kimi irimiqyaslı infrastruktur layihələrinə sərmayə qoyuluşu, qlobal davamlılıq məqsədlərinə uyğun gələn yaşıl infrastruktur layihələrinin və rəqəmsal transformasiya təşəbbüslərinin önəmi nəzərə çatdırılıb.

Tədbirdə bankın innovativ fəaliyyətə və inklüzivliyə sadiq olduğu vurğulanıb. Qurumun etibarlı tərəfdaş kimi mövqeyinin möhkəmləndirilməsi, fəaliyyət istiqamətləri ilə üzv ölkələrin inkişaf prioritetlərinin uzlaşdırılması ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Eyni zamanda İslam İnkişaf Bankının dəstəyi ilə üzv ölkələr arasında beynəlxalq layihələrin icrasının təşviq edilməsinin vacibliyi qeyd olunub.

Dünyada baş verən siyasi qarşıdurmaların əhatə etdiyi sahələrdən biri də global ticarət marşrutlarıdır. Həmin marşrutlara nəzarət etmək uğrunda Qərbi-Sərqi blok arasında gedən mübarizə səngimək bilmir. Bu da səbəbsiz deyil.

Mütəxəssislərin hesablamalarına görə, global ticarətin 80 faizindən çoxu okean və dənizlər üzərindən həyata keçirilir. Bu marşrutlara dünyanın ən böyük hərbi donanması olan ABŞ nəzarət edir. Onun əsas rəqibləri Çin və Rusiya isə bununla barışmaq istəmirlər. Belə olan halda həmin ölkələr okean və dənizlər üzərindən yeni ticarət yolu açmaq barədə razılığa gəliblər. Bu yol Sakit və Şimal Buzlu okeanlarından keçməklə Avropa, Asiya və Afrikaya qədər uzanır.

Amma məsələ bundadır ki, ABŞ bu marşrutda nəzarət etmək istəyir. Seçilmiş Amerika Prezidenti D.Trampın Qrenlandiyanı ələ keçirmək istəməsi həm də bununla bağlıdır. Üstəlik, Norveçlə Finlandiyanın tələm-tələsik NATO-ya qəbul edilməsinin arxasında da bu amil, daha doğrusu, sözügedən marşrutla hərbi nəzarəti həyata keçirmək hədəfi dayanır. Lakin burada ABŞ-nin Rusiya və Çinlə rəqabətdə uduzduğu bir sahə var - Rusiya və Çinin buqırın gəmiləri var və onlar ticarət gəmiləri üçün yol açmaq qabiliyyətinə malikdirlər. ABŞ-nin isə belə bir imkanı yoxdur. Mütəxəssislərin dediklərinə görə, Amerika rəqiblərindən bu sahədə 20 il geri qalır. Ancaq bir iş var ki, iqlim dəyişikliyi ilə bağlı Şimal Buzlu okeanında buzlar əriyir və ola bilsin bir müddətdən sonra buqırın gəmilərə ehtiyac qalmasın.

İndi məlum olub ki, dünyanın ən zəngin karbohidrogen ehtiyatları şimalda buzların altındadır. Eyni za-

"Yaşıl sənaye"yə yaşıl işıq

İqtisadi və ekoloji baxımdan faydalı olan bu sahəyə ölkəmizdə maraq çoxdur

Müasir dünyada iqtisadi inkişafın fonunda ətraf mühitin qorunması getdikcə daha çox əhəmiyyət kəsb edir. Bu baxımdan "yaşıl sənaye" həmin iki anlayışı birləşdirərək həm iqtisadi artımı, həm də ekologiyanın mühafizəsini gündəmə gətirir.

Bəri başdan bildirik ki, "yaşıl sənaye" istehsal proseslərində ətraf mühitə təsirləri minimuma endirən və davamlı inkişafı dəstəkləyən sənaye növüdür. Bura enerji səmərəliliyinin artırılması, tullantıların azaldılması və təkrar emal kimi ekoloji cəhətdən təmiz proseslər daxildir.

Bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə etməklə xarakterizə olunan "yaşıl sənaye"nin dəstəklənməsi və inkişafı Azərbaycanın da gələcəyi üçün böyük imkanlar yaradır. Məlumdur ki, Azərbaycan təbii ehtiyatları ilə zəngindir və bu, "yaşıl sənaye" üçün böyük potensialdır. Ona görə də ətraf mühitə uyğun istehsal üsullarından istifadə etməklə ölkəmizdə "yaşıl sənaye"nin inkişafına irəliləyişə nail olmaq mümkündür. Bu zaman ətraf mühitə təsirləri minimuma endirən texnikadan istifadəyə üstünlük verilir. Proses zamanı sudan səmərəli istifadə və tullantıların təkrar emalı diqqətdə saxlanılır. Qeyd edək ki, tullantıların təkrar emalı və suyun mühafizəsi "yaşıl sənaye"nin əsas tərkib hissələrindən biridir.

Azərbaycanda tullantıların idarə olunması və təkrar emalı layihələri dəstəkləndiyi üçün "yaşıl sənaye"nin yolunda əngəllər minimuma endirilib. Bu istiqamətdə görülən işlərə İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun (SİF) dəstək verməsi təqdirəlayiqdir. Sahibkarlar "yaşıl layihə"lərinə həyata keçirmək üçün SİF-in güzəştli kreditlərdən yararlanırlar. Məlumat üçün bildirik ki, məhsul istehsalında və texnologiyaların inkişafında istixana qazı emissiyalarını azaltmağı hədəfləyən və ya təmiz enerjiddən istifadəni dəstəkləyən biznes təşəbbüsləri "yaşıl layihələr" hesab olunur.

nurlar. Belə layihələrə enerji effektivliyi, bərpaolunan enerji, nəqliyyat və davamlı mobillik, davamlı kənd təsərrüfatı və dairəvi iqtisadiyyat üzrə təşəbbüslər daxildir ki, nəticədə "yaşıl sənaye"nin yolunda yaşıl işıq yanır.

"Yaşıl sənaye"nin inkişafını daha da sürətləndirmək üçün ötən ilin sonunda SİF-in təşəbbüsü ilə sənaye, o cümlədən kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı sahələrində fəaliyyət göstərən, eləcə də "yaşıl layihələr" həyata keçirən sahibkarlara güzəştli kreditlərin verilməsinin stimullaşdırılması məqsədilə müvəkkil kredit təşkilatlarının nümayəndələri arasında "Sənaye və yaşıl layihələrə dəstək" müsabiqəsi keçirilmişdir. Müsabiqədə yalnız fondla əməkdaşlıq edən və 2024-cü il üzrə limiti olan müvəkkil kredit təşkilatlarının (banklar, bank olmayan kredit təşkilatları, kredit itifaqları) kredit mütəxəssisləri iştirak etmişlər. İlk "Sənaye və yaşıl layihələrə dəstək" müsabiqəsi keçən ilin avqustunda keçirilib. Dekabrda keçirilən ikinci müsabiqədə daxil olmaqla müvafiq istiqamət üzrə SİF tərəfindən 311 layihəyə ümumilikdə 67 milyon manata yaxın güzəştli kredit ayrılmışdır.

Bu layihələrdən 175-i ikinci yarım il üzrə keçirilən müsabiqə çərçivəsində maliyyələşdirilib və həmin layihələr ümumilikdə 40 milyon manata yaxın güzəştli kreditlə təmin edilmişdir. Mü-

sabiqə komissiyasının qərarına əsasən, sənaye, o cümlədən kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı sahələrində fəaliyyət göstərən, eləcə də "yaşıl layihələr" üzrə kredit ayrılan layihələrin icra edilməsi regionlar, mikro, kiçik və ya orta sahibkarlıq subyektlərinə məxsus olmasa, kredit ayrılması sahibkarlıq subyektlərinin kateqoriyası (qadın və gənc sahibkarlar) və kredit məbləği əsas götürülür. 1-ci yerdə "Yelo Bank" ASC-nin nümayəndəsi Nahid Əhmədov, 2-ci yerdə "Aqarkredit" QSC-nin nümayəndəsi Rəhif Səfərov, 3-cü yerdə "Expressbank" ASC-nin nümayəndəsi Emil Həmidov layiq görülmüşlər.

Göründüyü kimi, "yaşıl sənaye"nin dəstəklənməsi onun tərəqqisinə yol açır və Azərbaycanın gələcəyi üçün böyük imkanlar yaradır. Çünki "yaşıl sənaye" qeyd etdiyimiz kimi, həm iqtisadi, həm də ekoloji cəhətdən faydalıdır. "Yaşıl sənaye" həm də məşğulluğu artırır və yeni iş imkanları yaratmaqla yerli iqtisadiyyatı stimullaşdırır. Bura "yaşıl enerji" və ekoloji cəhətdən təmiz texnologiyalara qoyulan investisiyaların uzunmüddətli perspektivdə xərclərə qonaq etdiyini də əlavə etsək, mənzərə aydın olur.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Qeyri-neft-qaz sektorundan vergi daxilolmaları 13 faizdən çox artıb

Ötən il İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin xətti ilə dövlət büdcəsinə 15 milyard 808 milyon manatdan artıq vergi daxil olub ki, bu da proqnozdan 538 milyon manat çoxdur.

Bu barədə "Trend"ə Dövlət Vergi Xidmətindən məlumat verilib. Bildirilib ki, qeyri-neft-qaz sektorunda daxilolmalar 11 milyard 27,4 milyon manata yaxın olub. Bu, büdcəyə proqnozdan əlavə 337,3 milyon manatdan çox vəsaitin daxil olması deməkdir. 2023-cü ilə müqayisədə bu sektordən vergi daxilolmaları 1,3 milyard manat və ya 13,6 faiz artıb.

Qeyd olunub ki, ödənilən vergilərin 69,8 faizi qeyri-neft-qaz sektorunun, 30,2 faizi isə neft-qaz sektorunun payına düşüb.

Ötən il 195-1 Çağrı Mərkəzinə 633 mindən çox müraciət daxil olub

2024-cü il ərzində İqtisadiyyat Nazirliyinin 195-1 Çağrı Mərkəzinə 633 mindən çox müraciət daxil olub.

2024-cü il ərzində 195-1 Çağrı Mərkəzinə 561 994 canlı rejimdə, qalanları isə səsli menyu xidməti vasitəsilə olmaqla ümumilikdə 633 020 müraciət daxil olub.

Müraciətlər əsasən istehlakçı hüquqları, sahibkarlıq fəaliyyəti, lisenziyaların verilməsi, vergilərin ödənilməsi, vergi ödəyicisinin hüquq və vəzifələri, daşınmaz əmlakın dövlət qeydiyyatına alınması, dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi, həmçinin İqtisadiyyat Nazirliyinin səlahiyyətlərinə və fəaliyyət istiqamətlərinə dair digər məsələləri əhatə edib.

Daxil olmuş müraciətlər operativ şəkildə cavablandırılıb, araşdırma tələb edən müraciətlər üzrə nazirliyin aidiyyəti strukturları tərəfindən müvafiq tədbirlər görülüb.

Qeyd edək ki, vətəndaşların İqtisadiyyat Nazirliyinə və qurumlarına müraciətinin daha da asanlaşdırılması və vətəndaş məmnunluğunun yüksəldilməsi məqsədilə yaradılmış Çağrı Mərkəzinə ölkənin istənilən regionundan stasionar telefonla birbaşa zəng etmək olar. Göstərilən xidmətlər ödənişsizdir.

Azərbaycan neftinin qiyməti 84 dolları ötüb

Dünya bazarında Azərbaycan nefti bahalaşdı. "Azeri Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti 2,67 dollar və ya 3,51 faiz artaraq 84,53 dollar olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Azeri Light" neftinin ən aşağı qiyməti 2020-ci il aprelin 21-də (15,81 ABŞ dolları), maksimal qiyməti isə 2008-ci ilin iyulunda (149,66 ABŞ dolları) qeydə alınıb.

Orta dəhliz orta q maraqlar marşrutudur

Azərbaycan bu marşrutun da fəaliyyətində əsas halqadır

manda bu ərazi dünya iqtisadiyyatının inkişafında önəmli rol oynaya bilən digər elementlərlə də zəngindir. Necə deyirlər, Şimal Buzlu okeanın suları yaxın gələcəkdə hər mənada "istiləşəcək". Çünki ərazidə yeni rəqabət meydanının yaranacağı qaçılmazdır. Üstəlik, ABŞ-nin seçilmiş Prezidenti D.Trampın Panama kanalı və Meksika körfəzi barədə dediklərində də əsas məqsədin dünya ticarət marşrutlarına nəzarəti ələ keçirmək olduğu görünür.

Məlumdur ki, Orta dəhliz dünya ticarəti üçün önəmli, həm də önəməli global marşrutlara müqayisədə yenidir. O üzündən bu dəhlizin üzərində yerləşən Azərbaycan istəməz dünya güclərinin rəqabət meydanına çevrilib. Zəngəzur dəhlizinin açılmaması, Ermənistanın müxtəlif bəhanələrlə sülh müqaviləsinin imzalanmaqdan yayınması da bununla bağlıdır. N.Paşinyan tərəfindən irəli sürülən "sülh kəşiyəsi" onun beyninin məhsulu deyil, Orta dəhlizin açılmasını istəməyən

İran və Hindistan tərəfindən ona dikte edilib. Hindistanın məqsədi özünün qonşusu və ən böyük ticarət rəqibi olan Çinin "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin əsas halqası olan Orta dəhlizin fəaliyyətinə mane olmaqdır. İranın da bu məsələdə həm iqtisadi, həm də siyasi marağı var. Belə ki, cənub qonşumuz Orta dəhlizin yüklərinin "Araz" dəhlizi üzərindən daşınmasına çalışır. Bu, İrana iki mühüm imkan yaradır. Birincisi, global ticarət marşrutuna nəzarət etməklə iqtisadi dividendlər qazanmaq, ikincisi, türk dünyasının iqtisadi və siyasi əlaqələrinə imkan daxilində mane olmaq. Bu səbəbdən hər vasitə ilə Zəngəzur dəhlizinin açılmasına mane olmağa çalışır. Ancaq Azərbaycan dövləti bu işdə qərarlıdır. Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibəsində bir daha qəti şəkildə bildirdi ki, bu dəhliz açılacaq.

Orta dəhlizin fəaliyyətinin genişlənməsinə dünyanın iki böyük dövləti olan Çin və Rusiya maraq

göstərir. Onlar bu marşrutun daha səmərəli fəaliyyəti üçün dəstək verirlər. Azərbaycan dövləti də bu işdə lazımı tədbirlər görür. Prezident İlham Əliyev Orta Asiyadakı türk dövlətləri ilə bu sahədə əməkdaşlığın genişlənməsinə xüsusi önəm verir. Burada iki əsas hədəfimiz var, birincisi, bu global layihədə önəmli rol oynayacaq iqtisadi maraqlarımızı təmin etmək, digər tərəfdən türk dünyasının iqtisadi və siyasi birliyini daha da qüdrətləndirmək. Prezident İlham Əliyevin indiyədək apardığı siyasət öz müsbət nəticələrini verir. Bu işə türk dövlətləri ilə yanaşı, Tacikistan və Əfqanıstan da qoşulub. Qardaş Pakistandan da hər zaman olduğu kimi, Azərbaycana dəstək verir. Göründüyü kimi, ölkəmizin başladığı bu mühüm siyasi və iqtisadi layihəni dəstəkləyənlər ona qarşı çıxanlardan heç də zəif deyillər.

Azərbaycan Orta dəhlizlə yüklərin daşınmasının səmərəliliyini artırmaq üçün həm texniki imkanları

genişləndirir, həm də yüklərin mənzil başına tez çatdırılması üçün gömrük prosedurlarını sadələşdirir. Görülən təsirlər nəticəsində ölkəmiz üzərindən yüklərin daşınmasının çəkisinin ildən-ilə artdığını şahidi oluruq. Məsələn, 2023-cü ilə müqayisədə ötən il ölkəmiz üzərindən daşınan tranzit yüklərin həcmi 5,7 faiz artaraq 7,3 milyon tona çatıb. Keçən il təkə əsas tranzit istiqaməti olan "Şərqi-Qərbi" marşrutu ilə 3,2 milyon tondan artıq yük daşınıb.

Məlum olduğu kimi, Orta dəhlizlə ən çox Çinin yükləri daşınır. Keçən il bu ölkənin Orta dəhlizlə daşınan yüklərinin çəkisi 2023-cü ilə müqayisədə 25 dəfədən çox artaraq 27 min konteyneri keçib. Cari ildə bu cür yükləşmələrin infrastruktur imkanlarının genişləndirilməsi sayəsində hər il ən azı 1000 blokqatarn bizim ərazimizdən keçməsinə imkan yaranacaq.

Noyabrın 24-də Bakı-Sian ilk ixrac blok-qatırı ilə 40 futluq

62 konteyner həcmində 1664 ton koks yükü multimodal olaraq Qazaxıstan üzərindən Çinin ən böyük quru limanlarından biri olan Siana göndərilib. Nəticə etibarilə yerli sahibkarlara yüklərinin birbaşa Çin bazarına çıxarmaq imkanı yaradılıb. Bu, Azərbaycan və Çin arasında iqtisadi və nəqliyyat sektorunda əlaqələrin yeni mərhələyə qədəm qoyması ilə yanaşı, Azərbaycanın beynəlxalq yükdaşımalar sahəsində strateji rolunu daha da möhkəmləndirdiyini nümayiş etdirir. Belə ki, Orta dəhliz nəqliyyat marşrutu ilə Çindən Azərbaycana tranzit və idxal yüklərinin göndərilməsi, eyni zamanda Azərbaycandan Çinə ixrac yüklərinin çatdırılması bu dəhlizin səmərəliliyini daha da artırır. Orta dəhlizin inkişafı həm Şərqi-Qərbi, həm də Qərbi-Şərqi istiqamətində yükdaşımaların artırılmasını şərtləndirir.

Yükdaşımada əldə edilmiş müsbət göstəricilər Azərbaycan Dəmir Yolu (ADY) ilə Çinin dəmir yolu təşkilatları arasında münəzəm görüş və müzakirələrin nəticəsidir. Xatırladaq ki, hələ ötən ilin mayında ADY rəhbərliyi "Çin Dəmir Yolları" dövlət korporasiyası şirkətinin rəhbər heyəti ilə görüşmüşdür. Müzakirələrin mövzusu iki ölkə arasında dəmir yolu üzrə əməkdaşlığa dair ortaq maraqların rəhbərində olan aktual məsələlər, o cümlədən Orta dəhlizin inkişafı, yük ötürücülük gücü illik 5 milyon tona çatdırılmış Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmiryol xətti ilə yükdaşımaların bərpasını əhə-

miyyəti və digər məsələlər olmuşdur. ADY-nin Qərbi-Şərqi istiqamətində Türkiyə və Azərbaycandan Çinə qayıdan yük axınının formalaşdırılmasına kömək etməyə hazır olduğu bildirilmişdir. Bu və digər müzakirələrin məntiqi nəticəsi kimi ötən ilin iyununda Orta dəhliz və modernləşdirilmiş BTQ dəmiryol xəttinin genişləndirilməsi imkanları sayəsində 2024-cü ilin iyun ayından Sian limanı ilə yanaşı, Çinin şərqi-dəki ən böyük limanlarından olan Lianyungandan yüklərin təsəvvür edilən göndərilməsinə başlanılmışdır.

2024-cü ilin sentyabr ayında isə Çin tərəfinin də iştirakı ilə Bakıda "Avrasiya Nəqliyyat Marşrutu" Beynəlxalq Assosiasiyasının təsis edilməsinə təşəbbüs göstərilmişdir. Məlumat üçün bildirik ki, Avrasiya Nəqliyyat Marşrutu Çin, Qırğızstan, Tacikistan, Özbəkistan, Türkmənistan, Xəzər dənizi, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə ərazilərindən keçərək dəmir yolu, avtomobil və dəniz yollarını, yol infrastrukturunu komponentlərini əhatə etməklə Xəzər dənizi şəraitində Orta dəhlizə daha bir qolunu formalaşdırır. Assosiasiya isə Orta dəhlizin yükdaşımaların şaxələndirilməsinin səmərəli təşkilatı məqsədi ilə kollegial orqan çixsində çıxış edəcək.

Azərbaycanın üzərindən keçən ikinci önəmli "Şimal-Cənub" nəqliyyat marşrutu ilə yüklərin daşınmasında da artım dinamikası yüksəkdir. Keçən il bu dəhlizlə daşınan yüklərin həcmi 2023-cü ilə müqayisədə 28 faiz artaraq 814 min ton təşkil etmişdir. Buna baxmayaraq, Azərbaycan partnyorları ilə yükdaşımaların potensialını yüksəltmək üçün zəruri tədbirlər görməkdə davam edir.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Mədəniyyət

● İncəsənət xadimlərimiz

Xalq rəssamının yaradıcılıq sehri

Ölkəmizin milli rəngkarlıq məktəbinin inkişafına layiqli töhfələr bəxş etmiş sənətkarlardan biri də Xalq rəssamı Qəyyur Yunusdur. O, çağdaş rəssamlıq sənətimizin ən layiqli nümayəndələrindəndir. Qəyyur Həbib oğlu Yunusov Bakının Əmircan kəndində anadan olub. Böyük fırça ustası Sottar Bəhlulzadə ilə yaxın qohumluq əlaqəsi var.

bir aləmə düşürsən. Sənətkarın sirləri tablolarında rəssamın bədii təxəyyülündən süzülüb gələn obrazlar, nəsnelər, əsərin ümumi ab-havası tamaşaçıya öz dünyasına çəkib aparır. Onun tablolarında elə bil mistika var. Tamaşaçı sanki obrazların dolğun, mənəvi və müəmmal nəzərləri qarşısında qeyri-ixtiyarı olaraq fikirlərə dalır, düşüncələrə qərq olur. Elə bil mənəvi cəhətdən saflaşır, du-

rulur. Fikrimcə, bu rəssamın elə özlü istəyinin, yaradıcılıq qüdrətinin nəticəsidir. Q.Yunusun yaratdığı obrazlar, əsasən də qadın obrazlarının təmsalında ümumiləşmiş Azərbaycan qadınının saf, ülvəsimasını yaratdığı qarşısına məqsəd qoyub və öz istəyinə uğurla nail ola bilib. Rəssamın yaratdığı kompozitsiyalarda məkən tutqun tonlardır. Bu, istər açıq, istərsə də qapalı məkəndə işlənmiş tablolarla olsun, eyni ilə belədir.

Rəssamla Əmircanda yerləşən yaradıcılıq emalatxanasında görüşümüzə apardıq. Bizim sənətşünaslarımız sənətşünas kimi estetik zövq bəxş edir. Qəyyur müəllimin minilliklərlə söykənən islam incəsənəti, mənəvi dini dəyərlərimiz, ölkəmizin zəngin incəsənət tarixi, rəssamlığın hazırlıq durumu, sənətkarın fərdi yaradıcılıq xüsusiyyətləri, onun missiyası və gələcək planları barədə söhbətlərini dinlədikcə doğrudan da nə qədər kamil və zəngin bədii təxəyyül və dünyagörüşü olduğunu hiss edirik.

şə malik müdrik bir insanla qarşı-qarşıya qaldığımız şahidi olursan.

Rəssamın yaradıcılıq nümunələri - təsvir edilən məkanlar və qəhrəmanlar ilk baxışda sadə, cəlbədedici, ovsunlayıcı, tamaşaçıya xoş hisslər, duyğular yaratmasına baxmayaraq, birdən adam özü də bilmədən bu məkəndə və qəhrəmanların içində - süjetin alt qatlarında gizlənmiş, minilliklərdən süzülüb gələn, dərin mənə-məzmun yükünə malik hadisələrin axarına düşüb gedir, həmin aləmə qərq olur, tabloda kildilənmiş ilahi gözəlliklə qovuşur.

Q.Yunus yaradıcılığı, bədii dünyagörüşü və sənət dünyası haqqında, onun düşündürdüyü və bədii zövq aşılayan çoxsaylı tabloları haqqında bir sıra sənətşünaslar yüksək fikirlər söyləyib, məqalələr yazıblar. Bu yerdə sənətşünas Sara Nəzirovanın rəssamın yaradıcılığı haqqında yazdığı: "Elə tablolar var ki, onlardan insanlığın bir anı, yaxud müəyyən bir zamanı bəxş edir. Qəyyur Yunusun tablolarından isə xalqımızın ən azı min illik mədəniyyəti boylanır" - cümlələri yada düşür.

Xalq rəssamı Qəyyur Yunusun yaradıcılığı tablolarında xalqımızın keçmişindən süzülüb gələn nur gələcək minilliklərə də işıq salacaq. İnanırıq ki, Qəyyur Yunus gələcəkdə də parlaq tablolar yaradacaqdır.

Əsəd QULİYEV,
sənətşünas, Azərbaycan
Rəssamlar İttifaqının üzvü

qamətdə işləməyim Tbilisidə təhsil aldığı illərdə orada Qacarlar üslubunda yaradılmış sənət əsərləri ilə tanışlıqdan başladı və bunun yaradıcılığına böyük təsiri oldu". Rəngkarlıq ustası gördüklərini bədii təxəyyülündən keçirməklə və islam incəsənətinin əsas xüsusiyyətlərini araşdırmaqla öz yaradıcılıq manerəsini zənginləşdirib və sonda özünün yaradıcılıq dəst-xəttini, bədii üslubunu formalaşdırmağa başlayıb.

Q.Yunusun əsərlərinə tamaşa edən zaman sanki ayrı

● Teatrlarımız

Sənət ocağının uğurlu layihələri davam edir

115-ci mövsümünü yaşayan Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatr tamaşaçılarının ən çox üz tutduğu mədəniyyət ocaqlarından biridir. Həmişə olduğu kimi, bu mövsümdə də teatrın yaradıcı kollektivi bir çox uğurlu layihələrə imza atdı.

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi, fəlsəfə doktoru Əliqismət Lalayev söhbət zamanı yaradıcı kollektivin fəaliyyətindən, həyata keçirilən layihələr və tamaşaya qoyulmuş əsərlərdən ətraflı söhbət açdı. Dedi ki, 2024-cü il Dövlət Akademik Musiqili Teatrı üçün olduqca uğurlu il kimi yadda qaldı. Həm repertuarda yer alan tamaşaların nümayişləri, həm də yeni səhnə əsərlərinin təqdimatı baxımından zəngin bir il yaşadıq. Həmişə olduğu kimi, 2024-cü ildə də teatrsevərlərin zövqünü oxşamağa, sənətimizə olan marağ və diqqəti artırmağa çalışdıq. Məqsədimiz də nail olduq. Teatrımızı bir-birindən maraqlı tamaşalarla həm ölkəmizdə, həm də xarici səfərlərdə uğurla təmsil etdik: "Ötən il repertuarımızda özünəməxsus yeri olan tamaşaların nümayişi ilə yanaşı, bir-birindən maraqlı yeni səhnə əsərləri də teatrsevərlərin ixtiyarına verildi. Tamaşaçılara təqdim olunan əsərlər "Adamın adamı" (Vasif Adıgözəlov, Anar, quruluşçu rejissor Əsgər Əsgərov), "Palata" (Anton Pavloviç Çexov, səhnələşdirən B. Osmanov, quruluşçu rejissor Ər-Toğrul), "Qadınım" (Tuncer Çüçənoğlu, quruluşçu rejissor İradə Gözəlova), "Əliqulu bu gün evlənir" (O.Rəcəbov, Sabit Rəhman, libretto müəllifi və quruluşçu rejissor İlham Namiq Kamal) tamaşaları, "Aysedora" (Zinovi Saqalov, quruluşçu rejissor Cavid İmamverdiyev), "Killerdən teleqram" (Pərviz Seyidli, quruluşçu rejissor Zaur Əliyev), "İnanıram" (Ülviyyə Heydərova, rejissor Leonid Klets) monotamaşaları böyük alqışlarla qarşılandı. Ötən il ərsəyə gələn yeni səhnə əsərləri sırasında uşaqlar üçün "İki küpəgiron qarı" (Əli Əlizadə, Tatyana Karelina, Roman Sef, quruluşçu rejissor Əhod Hacıyev) və "Evdə tək" (Kris Kolumbusun eyniadlı filmi əsasında, quruluşçu rejissor Zaur Əliyev) tamaşaları isə balacalar tərəfindən çox sevilirdi".

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrı ilə dünyanın müxtəlif mədəniyyət ocaqları arasında yaradıcılıq əlaqələri ildən-ilə daha genişləndir. Teatrın direktoru bu barədə məlumat verərək bildirdi ki, ötən il may ayında Moskvada "Piyotr Fomenkonun Emalatxanası" teatrı qonağı oldu. Kollektiv səfəri zamanı dünya şöhrətli yazıçı-dramaturq Aleksandr Ostrovskinin eyniadlı pyesi əsasında hazırlanan "Qurdilər və qoyunlar" (quruluşçu rejissor Piyotr Fomenko) adlı iki hissəli komediyasını nümayiş etdirdi. Bundan başqa, teatrın yaradıcı heyəti ötən il ərzində həm ölkədaxili, həm də xarici ölkələrə qastrol səfərlərinə gedib, müxtəlif beynəlxalq festivallara qatılıb və böyük uğurlar qazanıb. Dostluq, qarşılıqlı əməkdaşlıq, təcrübə mübadiləsinə köklənmiş belə əsasən hər il davam etdirilir və uğurlar qazanılır.

Söhbət zamanı onu da öyrəndik ki, 2024-cü ilin sentyabrında teatrın rəhbəri Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatının (TÜRKSÖY) XXV Opera Günləri çərçivəsində keçirdiyi tədbirlərdə ölkəmizə layiqincə təmsil edib. Onun Ankarada Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı (TÜRKSÖY) baş katibliyinin binasında TÜRKSÖY-a üzv ölkələrin Opera və Balet Teatrları Direktorları Şurasının üçüncü iclasındakı çıxışı iştirakçılar tərəfindən maraqla dinlənildi.

Ötən il yaradıcı kollektivin qastrol səfərləri də çox uğurlu olub. Sentyabrın 13-də Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının "Aysedora" (Z.Saqalov) monotamaşası Belarusun Brest şəhərində keçirilən 28-ci "Belaya Veja" Beynəlxalq Teatr Festivalında uğurla nümayiş etdirilib. Münsiflərin diqqətini cəlb etdiyinə görə tamaşa festivalın mükafatına layiq görülüb. Onu da bildirək ki, dünyanın 7 ölkəsindən 22 teatr kollektivinin qatıldığı bu festivalda ölkəmizə teatrın aktrisası Olqa Georgiyeva təmsil edib.

Həmçinin 2024-cü ilin sentyabrında teatrın solisti Rauf Babayev Qazaxıstanın Karaqanda şəhərində keçirilən "DosStar" XIII Açıq Ope-

retta və Müzikl Festivalında iştirak edib, böyük uğur qazanıb. Aktyor Qazaxıstan, Rusiya, Özbəkistan və Macarıstanın tanınmış opera ulduzlarının iştirak etdiyi festivalda həm məşhur macar bostokarı İmre Kalmanın "Sirk Şahzadəsi" əsərində Toni Bonvil obrazını canlandırın, həm də qala-konsertdə çıxış edib.

Oktyabrın 4-də isə teatrın yaradıcı heyəti Cəbrayıl Şəhər Günü münasibətilə keçirilən tənətonəli bayram tədbirində dahi bostokar Üzeyir bəy Hacıbəylinin ölməz əsəri olan "Arşın mal alan" (quruluşçu rejissor E.Mirzəyev, bərpası rejissor Ə.Hacıyev) operetasını təqdim edib.

Ötən ilin noyabrında BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) paytaxtımızda keçirildiyi günlərdə yaradıcı kollektiv tamaşaçıların qarşısına xüsusi seçilmiş repertuarla çıxışını, tanınmış aktyorların ifasında 3 dildə (Azərbaycan, rus, ingilis) nümayiş etdirilən səhnə əsərləri rəğbətə qəbullanmışdır.

COP29-un ölkəmizin paytaxtında davam etdiyi günlərdə Qırğızıstanın incəsənət ustaları da Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının qonağı oldular. Onlar ekoloji problemlərin mövcudluğuna diqqət cəkmək üçün "Adəm" adlı balet tamaşası ilə çıxış etdilər. Nümayiş olunan səhnə işi təbiətin harmoniyasının bərpası və "yaşıl dünya"nın qələbəsi ilə bitdi və tamaşaçılar tərəfindən alqışlarla qarşılandı. Elə bu ərəfədə beynəlxalq tədbir çərçivəsində Bakıya gələn Esvatini Kralığının Kralı III Msvatinin xanımı Philile Thulile Dlamini teatrımızda qonaq oldu və buradan çox təəssürlərlə ayrıldı.

Noyabr ayında teatrın direktor müavini, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Vəfa Mühacirovanın rəhbərliyi altında teatrın yaradıcı heyəti Qazaxıstanın Şimkənd şəhərində keçirilən Mərkəzi Asiya Ölkələrinin IX Beynəlxalq Teatr Festivalında iştirak edib. Əməkdar artist Şəvq Hüseyinovun təqdimatında "Killerdən teleqram" (Pərviz Seyidli, quruluşçu rejissor Zaur Əliyev) monotamaşası festival iştirakçılarının böyük marağına səbəb olub və bu beynəlxalq tədbirin təşkilatçıları tərəfindən müxtəlif nominasiyalar üzrə mükafatlara layiq görülüb.

Kollektiv dekabrın əvvəllərində Şəkidə keçirilən IV Beynəlxalq Teatr Festivalında da alqışlarla qarşılandı. Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı və maliyyə dəstəyi ilə regionlarda təşkil olunan qastrol səfərləri proqramına uyğun olaraq bu festivala qatılan teatr "Molla Nəsrəddinin beş arvadı" (İbrahim Sadiqov, quruluşçu rejissor Əsgər Əsgərov) komediyasını təqdim edib.

Sənət ocağının yaradıcı kollektivi ötən il daha bir uğura imza ataraq "Qadınım" tamaşasını Fikrət Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasının səhnəsində nümayiş etdirib. Xatırladaq ki, kollektiv bu tamaşa ilə may ayında Türkiyənin Konya şəhərində 16-cı dəfə keçirilən "Min nəfəs, bir səs" Teatr Festivalında da uğurla iştirak edib.

Aparılan işlərdən, tamaşaya qoyulan əsərlərdən, qazanılan mükafatlardan aydın görünür ki, Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının kollektivi 2024-cü il böyük uğurlarla yola salıb. İnanırıq ki, yaradıcı kollektiv bəzi fəaliyyəti 2025-ci ildə də davam etdirəcək. Yaradıcı heyət yeni layihələrə, bir-birindən maraqlı səhnə əsərləri ilə tamaşaçıların sevinəcək, onların zövqünü oxşayacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Əməkdar incəsənət xadimi Məhərrəm Bədirzadənin xatirəsi anılıb

Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqında Əməkdar incəsənət xadimi, "Qızıl dərviş" mükafatı laureatı, tanınmış rejissor Məhərrəm Bədirzadənin 80 illiyi münasibətilə "Onu sevirdilər" adlı xatirə tədbiri keçirilib.

Tədbirdə əvvəlcə rejissorun həyat və sənət yolunun işıqlı səhifələrindən bəhs edən videoçarx nümayiş olub.

Yığıncaqda çıxış edən Teatr Xadimləri İttifaqının sədri, Xalq artisti Hacı İsmayilov M.Bədirzadənin təkə böyük rejissor deyil, həm də dərin insanlıq keyfiyyətlərinə malik şəxsiyyət olduğunu deyib: "Məhərrəm müəllim

çox qayğıkeş insan idi. Onunla dostluq etmək bir ömürlük səadətdir. Bizim dostluğumuz 70 illik bir tarixdir".

Əməkdar incəsənət xadimi Məryəm Əlizadə rejissorun pedaqoji fəaliyyətindən danışıraq onun tələbələrə necə qayğı ilə yanaşdığını vurğulayıb: "Biz uzun illər Azərbaycan Dövlət

Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində çiyin-çiyinə çalışmışıq. Məhərrəm müəllim təkə rejissor deyildi, həm də gözəl bir pedaqoq idi. O, hər bir aktyorun ruhunu hiss edirdi, onların daxili potensialını açmağa çalışırdı. Hər səhnədə onun imzasını oxumaq mümkün idi".

Əməkdar incəsənət xadimi, professor İlham Rəhimli bildirdi ki, M.Bədirzadənin sənətə olan sevgisi dərin və hər şeydən üstün idi. "Məhərrəm Bədirzadə Azərbaycan teatrları üçün yanan bir çiray idi və onun işi heç zaman sönməyəcək. Bu gün də teatr səhnəsində onun nəfəsi hiss olunur", - deyər professor olavə edib.

Xalq artisti Nəsibə Zeynalovanın adını daşıyan nəvəsi Nəsibə Əsgərova diqqətə çatdırıb ki, nənesinin səhniyəni ağır zamanlarında onu bədbinliyə qapılmağa qoymayan möhür Məhərrəm Bədirzadə olub. "Yaşlı insan üçün sadəcə diqqət və sevgi çox önəmlidir. Məhərrəm müəllim nəvəmin bu çətin dövrlərində sanki onun həyatına bir işıq gətirmişdi. Deyərdim ki, bu diqqət və qayğı Nəsibə xanımı daha da güclü etdi".

Tədbirdə Xalq artistləri İlham Namiq Kamal, Məhərrəm Forzəlibəyov, Yasin Qarayev, Əməkdar artist Azad Şükürov və digər sənət adamları Məhərrəm Bədirzadə ilə bağlı xatirələrini bölüşərək onun ölməz irsina bir daha ehtiramlarını ifadə etdilər.

"Sevgi odası: Əli və Nino balı" - Şərq və Qərbin əbədi tarixinə qərq olma

"Bu, dünya şöhrətli "Əli və Nino" əsərinin XIX əsrin sonlarına aid tarixi binada - öz dövrünün simvolu - de Bur Sarayında öz yerini tapdığı unikal bir layihədir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin direktoru Şirin Məlikova Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində keçirilən "Sevgi odası: Əli və Nino balı" adlı unikal immersiv tamaşa çərçivəsində jurnalistlərə məlumat verib.

O, tədbirin ilk dəfə bu formata keçirildiyini də vurğulayıb: "Tamaşanın immersiv formatı Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrı üçün ilk təcrübə oldu. Mən onun direktoru Ədalət Hacıyevə, quruluşçu rejissor İlqar Safata, həmçinin aktyorlara səmimi təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bu, bizim ilk layihəmizdir və ümid edirik ki, fəaliyyətimizi oxşar formata davam etdirəcəyik", - deyər Ş.Məlikova bildirdi.

Rejissor İlqar Safat çıxışında əsas vurğunun baş qəhrəmanların sevgi hekayəsinə verildiyini,

onu dramatik tarixi fonla tamamladığını qeyd edib. O, həmçinin Ş.Məlikovaya və Mədəniyyət Nazirliyinə minnətdarlığını bildirdi.

Rus Dram Teatrının aktyorları səhnədə çirxış edərək tamaşaçıları Şərqlə Qərbin, ənənələrin və müasirliyin toqquşduğu XX əsrin əvvəllərindəki dövrə qərq ediblər. Hər bir qonaq özünü bir məşhur romanın qəhrəmanı kimi hiss edərək, bu hekayənin bir hissəsi olmaq imkanını aldı.

Gözləndiyi kimi, keçmiş dövrlərin ənənələrindən ilhamlanan rəqslər, Əli və Nino üçün böyük sevgisinin sirləri xüsusi diqqət çəkib.

Soydaşımızın Almaniyada böyük uğuru

İstedadlı bostokar, Azərbaycan Bostokarlar İttifaqının üzvü, musiqişünas alim, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Xədicə Zeynalovanın böyük simfonik orkestr üçün bostoklədiyi "Feuertempel - Atəşgah - Od məbədi" əsəri ifa edildi. Almaniyada ilk dəfə qurulan beynəlmillətli "Bridge of Sound" orkestrinin, həmçinin "Harmony of Sound" adlı Beynəlxalq Musiqi Festivalının yaradıcısı və bədii rəhbəridir. O, eyni zamanda Almaniyada 2024-cü ildə "İlin ən yaxşı bostokarı" adına və "Artist in Residence" nominasiyasına layiq görülən ilk azərbaycanlı bostokardır. Əsərləri dünyanın bir çox ölkəsində konsertlərdə, festivallarda ifa edilir.

Qeyd edək ki, Detmold Musiqi Akademiyasının və Paderborn Universitetinin dosenti olan Xədicə Zeynalova Almaniyada ilk dəfə qurulan beynəlmillətli "Bridge of Sound" orkestrinin, həmçinin "Harmony of Sound" adlı Beynəlxalq Musiqi Festivalının yaradıcısı və bədii rəhbəridir. O, eyni zamanda Almaniyada 2024-cü ildə "İlin ən yaxşı bostokarı" adına və "Artist in Residence" nominasiyasına layiq görülən ilk azərbaycanlı bostokardır. Əsərləri dünyanın bir çox ölkəsində konsertlərdə, festivallarda ifa edilir.

Alman partiyaları seçkilərə nə ilə gedir?

Aparıcı siyasi təşkilatlar müdafiə xərclərinin artırılması üçün həmfikirdirlər

Maqdeburqda terror aktı, qaçqın axını və Almaniya iqtisadiyyatında böhran fonunda, fevralın 23-nə təyin edilən növbədənə parlament seçkiləri kampaniyasında Rusiyanın Ukraynaya qarşı müharibə mövzusu, Almaniyanın Kiyevə hərbi yardımını və təhlükəsizliyin təminatı ilə bağlı qızğın müzakirələr arxa plana keçib.

Bunu ARD ictimai televiziya kanalı və "Die Welt" qəzetinin sifarişində "Infratest dimap" institutu tərəfindən keçirilən Deutschlandtrend sorğusunun nəticələri sübut edir. Almaniyanın gələcək hökumətinə daxil olmaq üçün real şansı olan üç partiyanın seçki proqramlarında təhlükəsizliyin təminatı və ümumilikdə xarici siyasət məsələsinə ikinci dərəcəli yer verilir. Almaniya Sosial Demokrat (SPD) və "Alyans 90/Yaşillər" partiyalarının sonədlərində bu, ən sonda, mühafizəkar CDU/CSU blokunun proqramında isə son dərəcəli yerdədir. Eyni zamanda xarici siyasət təzislərinin öksəriyyəti oxşar şəkildə və ümumi mənada, o cümlədən müdafiə xərcləri ilə bağlı, formalaşdırılır. Bununla belə, Ukraynaya yardım məsələsində bəzi fikir ayrılıqları var.

Müdafiəyə nə qədər xərcləmək lazımdır?

NATO ölkələri öz ÜDM-lərinin ən azı 2 faizini müdafiəyə xərcləməyi öhdələrinə götürüblər. Almaniya son onilliklərdə ilk dəfə bu məqsədə 2024-cü ildə nail olub. Bu, yalnız Rusiya-Ukrayna müharibəsinin başlamasından sonra yaradılan Bundesverin 100 milyardlıq xüsusi fondu sayəsindədir.

Kölnədəki Alman İqtisadiyyatı İnstitutu (IW) hesablayıb ki, növbəti müntəzəm qanunvericilik dövrünün son tam ili olan 2028-ci ildə dövlət büdcəsində NATO-nun ÜDM-in 2 faizli meyarına cavab vermək üçün mü-

dafiə xərclərinə 21,5 milyard avro çatışmayacaq. Əgər həmin vaxta qədər 100 milyardlıq fond tamamilə tükənsə, kəşir daha da çox olacaq - 26 milyard avro.

Eyni zamanda IW analitikləri xatırladırlar ki, NATO hazırda ÜDM-in 3 faizini, bu, 2028-ci ildə hərbi məqsədlər üçün 122 milyard avro və ya bütün qanunvericilik dövründə 253 milyard avro, ikinci halda isə (ÜDM-in 5 faizi) müvafiq olaraq 170 milyard avro və 370 milyard avro kəşir deməkdir. 170 milyard avro Almaniyanın dövlət büdcəsinin təxminən üçdə bir hissəsidir.

Bu günlərdə təqdim edilən IW hesabatında deyilir: "Əsas partiyaların seçki proqramları belə bir kəşirin necə ödəniləcəyi sualına kifayət qədər cavab vermir. Bu xüsusilə NATO-nun ikifaizlik hədəfini aşan maliyyə ehtiyaclarına aiddir".

Sosial demokratlar: hərbi güdrət və diplomatiya

Almaniyanın bütün aparıcı partiyaları müdafiə xərclərinin artırılmasının zəruriliyi ilə bağlı həmfikirdirlər.

SPD-nin seçki proqramında deyilir: "Sülh və azadlıq öz-özünə olmur. Ukraynaya qarşı müharibə bunu bizə dəhşətli şəkildə göstərdi. Hələ kansler Villi Brandt dövründə belə bir

qayda var idi ki, sülh yalnız güc yolu ilə təmin edilə bilər. Buna görə də bizim üçün hərbi güc və diplomatiya bir medalın iki üzüdür".

SPD qeyd edir ki, Avropa qitəsinin təhlükəsizliyi Rusiya tərəfindən təhdid edilir və bu təhlükəni neytrallaşdırmaq üçün sosial demokratlar uzunmüddətli perspektivdə ÜDM-in ən azı 2 faizinin müdafiəyə xərclənməsini zəruri hesab edirlər.

Mühafizəkarlar: hərbi çağırış, raket əleyhinə qalxan və yeni sanksiyalar

Mühafizəkarlar da seçki proqramlarında müdafiə üçün ÜDM-in 2 faizini əşğı hədd kimi qeyd edirlər. Amma onlar bir az da irəli gedirlər - 2011-ci ildə Almaniya da faktiki olaraq löğv edilmiş ümumi hərbi müqəddəratı bərpa etmək və tədricən artırmaq, habelə Avropanın raketdən müdafiə qalxanının yaradılmasında aparıcı rol almaq niyyətindədirlər.

Mühafizəkarlar Kremlin siyasətini də sosial demokratlardan daha birmənalı və sərt qiymətləndirirlər. Bundan əlavə, CDU/CSU blokunun seçki proqramında "Rusiyaya qarşı sanksiyaların məqsədyönlü şəkildə genişləndirilməsi və sərtləndirilməsi" tələbi yer alır ki, "təvəzünün yüksək iqtisadi məyətini Putini yenidən düşüncəyə vadar etsin" və müharibəni dayandırsın.

"Yaşillər" müdafiəyə nə qədər vəsaitin xərclənməsi məsələsində sosial demokratlardan və mühafizəkarlardan bir qədər irəli gedir. NATO standartlarına və Almaniyanın öz təhlükəsizlik ehtiyaclarına

cavab vermək üçün bu məqsədlərə ÜDM-in 2 faizdən əhəmiyyətli dərəcədə çoxunun ayrılmasını zəruri hesab edirlər. "Yaşillər"ın kanslerliyə namizədi Robert Habek bununla bağlı ÜDM-in 3,5 faizini zəruri hesab edir.

Kiyevə TAURUS raketlərinin tadarükü ilə bağlı tərəflərin mövqeləri

Almaniyanın gələcək hakimi koalisiyasının bütün potensialı iştirakçıları lazım olduğu müddətdə Ukraynaya yardım, o cümlədən hərbi yardım göstərəcəklərini vəd edirlər. Onlar həm də yekdilliklərdədir ki, Moskva ilə gələcək sülh danışıqlarında Ukrayna güclü mövqedən çıxış etməli və danışıqları Rusiya ilə bərabər səviyyədə aparmalıdır.

Lakin, məsələn, Kiyev Almaniyanın uzaqmənzilli TAURUS qanadlı raketləri ilə təchiz etməyə başlamaya tələbi yalnız liberal ADP-nin seçki proqramında yer alıb. Azad demokratlar hesab edirlər ki, müdafiə məqsədləri üçün Ukrayna çox az məsafədən Rusiyanın dərnlərində hərbi hədəfləri vurmaq imkanına malik olmalıdır: "Ona görə də biz tələb edirik ki, TAURUS qanadlı raketlərinin Ukraynaya çatdırılmasına dərhal başlanılsın". Lakin ADP, hətta Bundeştaq seçkilərində beşfaizlik baryeri keçə bilsə belə, çox güman ki, hökumət koalisiyasında yer almaq üçün çox zəif olacaq.

Mühafizəkarlar və "Yaşillər" ümumiyyətlə, seçki proqramlarında TAURUS raketləri mövzusunda yayımlar və sosial demokratlar açıq şəkildə onları çatdırılmasına qarşıdır. Sosial demokratlar seçkilərə deyirlər: "Almaniya və NATO özlərini müharibədə tapmamalıdır, buna görə də biz kansler Olaf Şoltsun Bundesverin arsenalından TAURUS qanadlı raketlərini çatdırmamaq qərarını dəstəkləyirik".

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmatbuatıyımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Smartfonların radiasiya təhlükəsindən necə qorunmaq olar

Smartfonların texniki imkanları artıqca gündəlik həyatda onlardan daha çox istifadə edirik. Onunla video və şəkillər çəkir, sosial şəbəkələr üçün istifadə edirik, oyun oynayırıq, həm də danışıq. Yeni günün xeyli hissəsi smartfonlar olumuzdan düşür.

Telefondan istifadə yaş təxminən 5-6 yaş, telefonla oynama yaş isə 1-2-yə enib. Hələ dil açmamış uşaqların öksəriyyəti smartfonlardan, onların funksiyalarından istifadəni bilir. Gecə-gündüz yanımızdan ayırmadığımız, bizi yüksək miqdarda elektromaqnit şüalanmasına məruz qoyan bu cihazların orqanizmə zərərli isə saymaqda bitir. Bu zərərlərin azyaşlılara təsiri isə daha yüksəkdir. Amerikalı müəssisələr bildirirlər ki, uşaqların toxumaları daha inco və yumşaq olduğuna görə, onlar bu elektromaqnit dalğalara daha çox məruz qalırlar. Beyin toxuması isə 20 yaşa qədər inkişaf edən bir toxumdur. Yəni bu yaşa qədər insan beyni və bədəni mümkün qədər daha az şüalanmaya məruz qalmalıdır.

Mobil telefonların yaydığı elektromaqnit dalğalarının insan sağlamlığına təsiri ilə bağlı ciddi narahatlıqların dilə gətirən alimlər radiasiyanın sağlamlığa zərərli olduğunu ölmək üçün xüsusi udma dərəcəsinə (SAR) baxırlar. Bu dəyər cihazın nə qədər enerji yaydığı və bu enerjinin bədən tərəfindən nə qədər udulduğunu göstərir. SAR dəyəri vatt/kiloqramla (Vt/kq) ifadə edilir, adətən baş və bədən üçün ayrıca hesablanır.

Yüksək SAR dəyərləri olan telefonlar davamlı olaraq beynə mesaj göndərir, yəni radiasiya yayaraq ciddi zərər verirlər.

Buna görə də Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı mobil telefonlardan alınan SAR dəyərinin 0,6 Vt/kq-dan aşağı olmasını məsləhət görür. Bəs yüksək SAR dəyərləri sağlamlığa necə təsir edir?

Elmi tədqiqatlar göstərir ki, mobil telefonlardan yayılan yüksək radiasiyaya məruz qalma baş ağrısına və yuxu pozğunluğuna səbəb olur. Səhərlər səbəbsiz baş ağrıları ilə oyanan hər kəs bunun səbəbini hərçəyində yoxdur və ya yastığın altındakı telefona olduğunu bilməlidir. Gecə boyu yatağın yanında olan bu cihazdan gələn siqnaillər beynin dincəlməsinə də mane yaradır. Bu da insanların özlərini səhərlər yorğun hiss etməsinə səbəb olur.

Mobil telefonların beyni şişləri ilə əlaqəsi elm alimlərinin uzun müddətdir müzakirə edilir. Bəzi epidemioloji tədqiqatlar göstərir ki, uzunmüddətli və intensiv smartfon istifadəsi qloma və akustik neyroma kimi beyni şişləri riskini artırır. Həmçinin elektromaqnit şüalanma hüceyrələrdə oksidləşdirici stressə, DNT-nin zədələnməsinə və hətta hüceyrə ölümünün sürətlənməsinə səbəb olur. Bu vəziyyət bir çox sağlamlıq problemlərinə, o cümlədən xərçəngin inkişafına gətirib çıxara bilər.

Hava əsasən yağmursuz olacaq

Yanvarın 15-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişək buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecə və səhər bəzi yerlərdə çiskinli olacağı ehtimalı var. Mülayim şimal-qərb küləyi gündüz şimal-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq.

Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, havanın temperaturu gecə 3-5° isti, gündüz 6-8° isti olacaq.

Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 769 millimetrlə civə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət 70-80 faiz olacaq.

Azərbaycanın əksər rayonlarda əsasən yağmursuz hava proqnozlaşdırılır. Lakin bəzi şərq rayonlarında ararib yağıntılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 6-10° isti, dağlarda gecə 3-8° şaxta, gündüz 3-7° isti olacaq.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Yeni kaledoniyalı nazir Fransa telekanalına Bakı Təşəbbüs Qrupunun loqosu ilə çıxıb

Yeni Kaledoniyada yanvarın 12-də müstəqillik uğrunda mübarizə aparılanın ənənəvi anım günü qeyd olunub.

"Report"un məlumatına görə, Kanala şəhərində keçirilən anım mərasimində çıxış edən Yeni Kaledoniya hökumətinin üzvü, nazir Maykl Forrest bu tədbirdə iştirakın əhəmiyyətindən danışıraq, bununla müstəqillik uğrunda mübarizə aparən liderlərin qətiyyəti və cəsarətini yad edildiyini bildirib.

Qeyd edək ki, Fransa rəsmiləri və bu ölkənin Yeni Kaledoniyadakı havadarları tərəfindən son zamanlar Azərbaycana qarşı hücumlara cavab olaraq, nazir M.Forrest Azərbaycanla həmrəyliyini göstərmək üçün Fransanın dövlət televiziya kanalı "Franceinfo.1" qarşısına Bakı Təşəbbüs Qrupunun loqosu əks olunan baş geyimində çıxıb.

Rəsmi Parisin Yeni Kaledoniyadakı havadarları buna dərhal reaksiya verərək, M.Forrestə qınaq atəşinə tutublar.

Yanvarın 14-də Yeni Kaledoniya Konqresinin (Parlament) üzvü və eyni zamanda, Cənub regionunun 1-ci vitse-prezidenti Filip Blayz nazir M.Forrestə "Bakının dəbilqəsi" adlandırb.

Qeyd edək ki, 40 il əvvəl - 12 yanvar 1985-ci ildə Yeni Kaledoniyanın müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparən

Kanak və Sosialist Milli Azadlıq Cəbhəsinin (FLNKS) görkəmli üzvləri Eloy Maçoro və Marsel Nonnaro fransız hərbiçiləri tərəfindən amansızcasına qətlə yetiriliblər.

Bu hadisədən sonra 12 yanvar tarixi Yeni Kaledoniyada anım günü kimi qeyd edilir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı partiyanın Veteranlar Şurasının üzvü

ŞƏMSƏDDİN XANBABAYEVİN vəfatından kədərləndiyini bildirir, mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri Sahib Məmmədov və AHİK-in kollektivi

ŞƏMSƏDDİN XANBABAYEVİN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının sədr müavini Tahir Süleymanov və Milli Məclisin deputatı Mahir Süleymanlı Yeni Azərbaycan Partiyasının Veteranlar Şurasının üzvü

ŞƏMSƏDDİN XANBABAYEVİN vəfatından kədərləndiklərini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	informasiya şöbəsi
	434-63-30, 539-72-39	- 539-63-82, 432-37-68
Məsəl kitab	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi
Məsəl kitab müavinləri	- 539-44-91,	- 538-56-60, 434-55-58
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	İctimai əlaqələr şöbəsi
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq
		- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə
contact@azerbaijan-news.az
azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnmis, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin məvqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3154

Sifariş 83

Qiyməti 60 qəpik